



Nota

Moorslede, Passendaalsestraat

Verslag van Resultaten

Titel

Nota Moorslede, Passendaalsestraat: Verslag van Resultaten

Auteur

Camille Krug

Erkende archeoloog

Lina Cornelis (2015/00024)

BAAC-Projectnummer

2018-0579

ID-nummer bekrachtigde archeologienota

ID5087

Plaats en datum

Gent, 5 maart 2019

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 1058

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

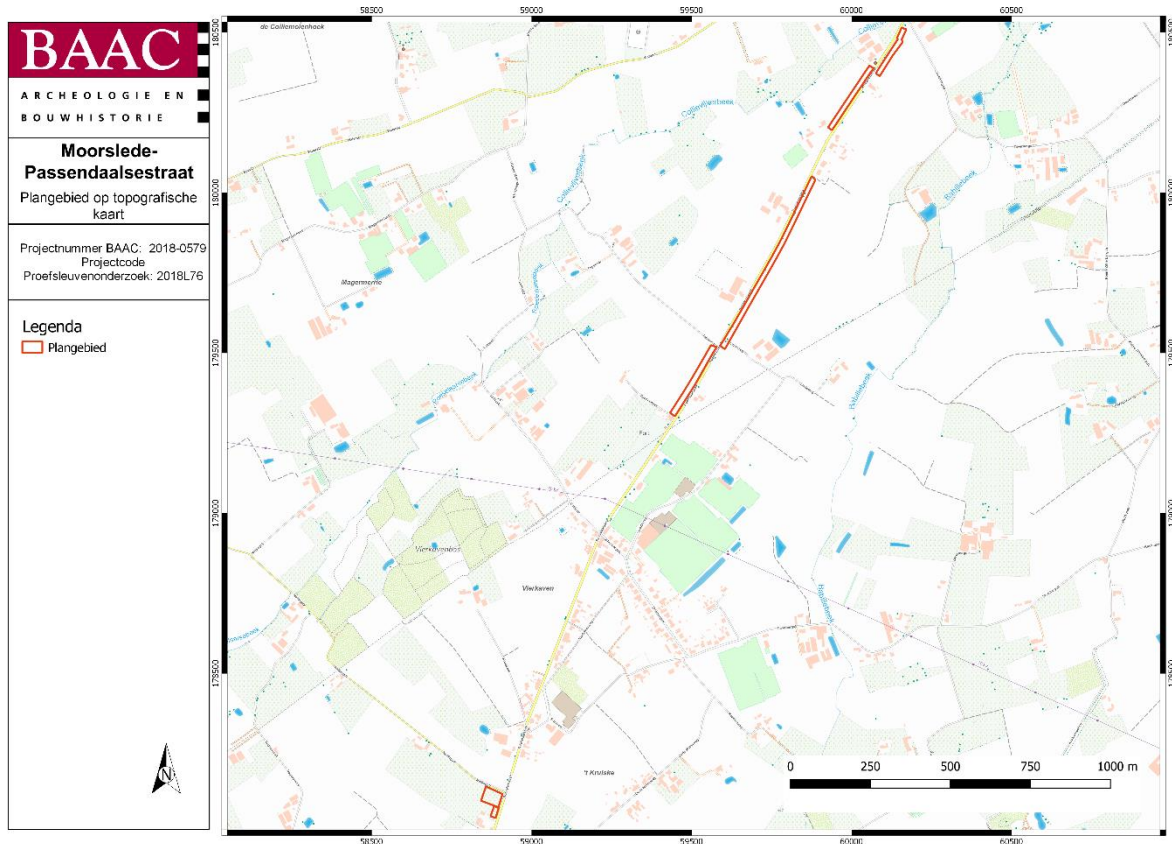
1	Inleiding.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
1.1.2	Aanleiding	7
1.1.3	Onderzoeksopdracht	7
1.1.4	Fasering.....	8
1.1.5	Afwijkingen t.o.v. de archeologienota	8
2	Proefsleuvenonderzoek	8
2.1	Beschrijvend gedeelte	8
2.1.1	Administratieve gegevens	8
2.1.2	Onderzoeksopdracht	8
2.2	Werkwijze en strategie van het vooronderzoek	9
2.2.1	Methoden en technieken.....	9
2.2.2	Specifieke methodologie.....	10
2.2.3	Organisatie van het vooronderzoek	11
2.2.4	Afwijkingen uitvoer onderzoek.....	13
2.2.5	Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding.....	16
2.3	Assessmentrapport	16
2.3.1	Assessment vondsten	16
2.3.2	Assessment stalen	19
2.3.3	Conservatieassessment	19
2.3.4	Assessment sporen en structuren.....	19
2.3.5	Assessment onderzoeksterrein.....	58
2.3.6	Historiek.....	68
2.3.7	Archeologisch kader	68
2.3.8	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	68
2.3.9	Confrontatie resultaten eerder vooronderzoek	68
3	Samenvatting	75
4	Lijst met figuren	76
5	Lijst met tabellen.....	78
6	Plannenlijst	79
7	Bibliografie	83
8	Bijlagen	83
8.1	Dagrapport(en)	83
8.2	Sporenlijsten.....	83
8.3	Vondstenlijsten	83
8.4	Fotolijsten	83

1 Inleiding

1.1 Beschrijvend gedeelte

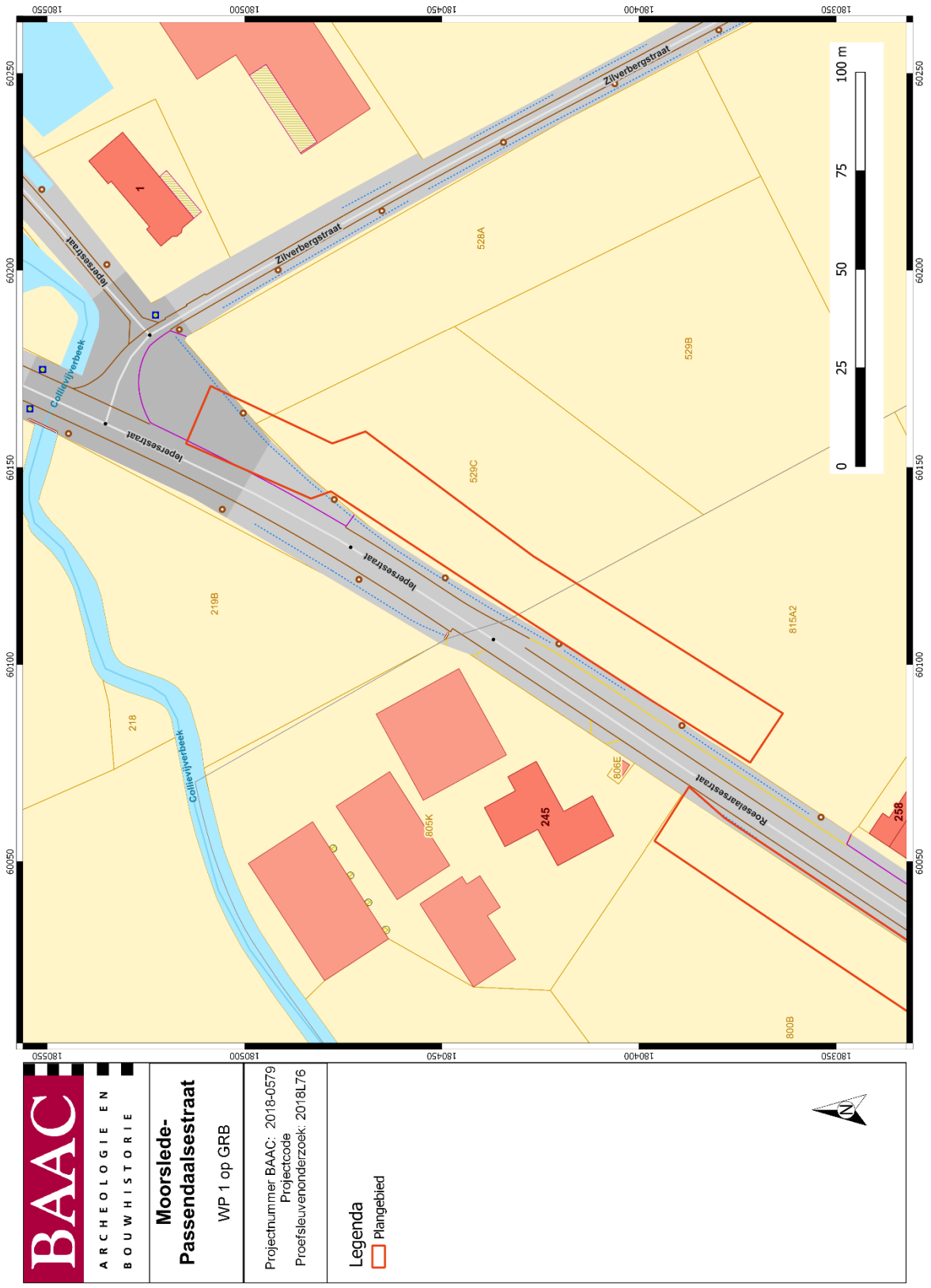
1.1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Moorslede, Passendaalsestraat		
Ligging	Passendaalsestraat, gemeente Moorslede, provincie West-Vlaanderen		
Kadaster	Moorslede, Afdeling 1, Sectie A, Percelen 796b, 798a, 800b, 815a2, 884e, 894f, 894g, 907a, 529c, 881l, 822c, 744c, 520b, 519c, 516l.		
Coördinaten	Zuid:	x: 58885.07	y: 178049.93
	West:	x: 59297.17	y: 179413.28
	Noordwest:	x: 60179.20	y: 180513.21
Projectcode BAAC Vlaanderen	2018-0579		
Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed	2018L76		
ID bekrachtigde archeologienota	ID5087		



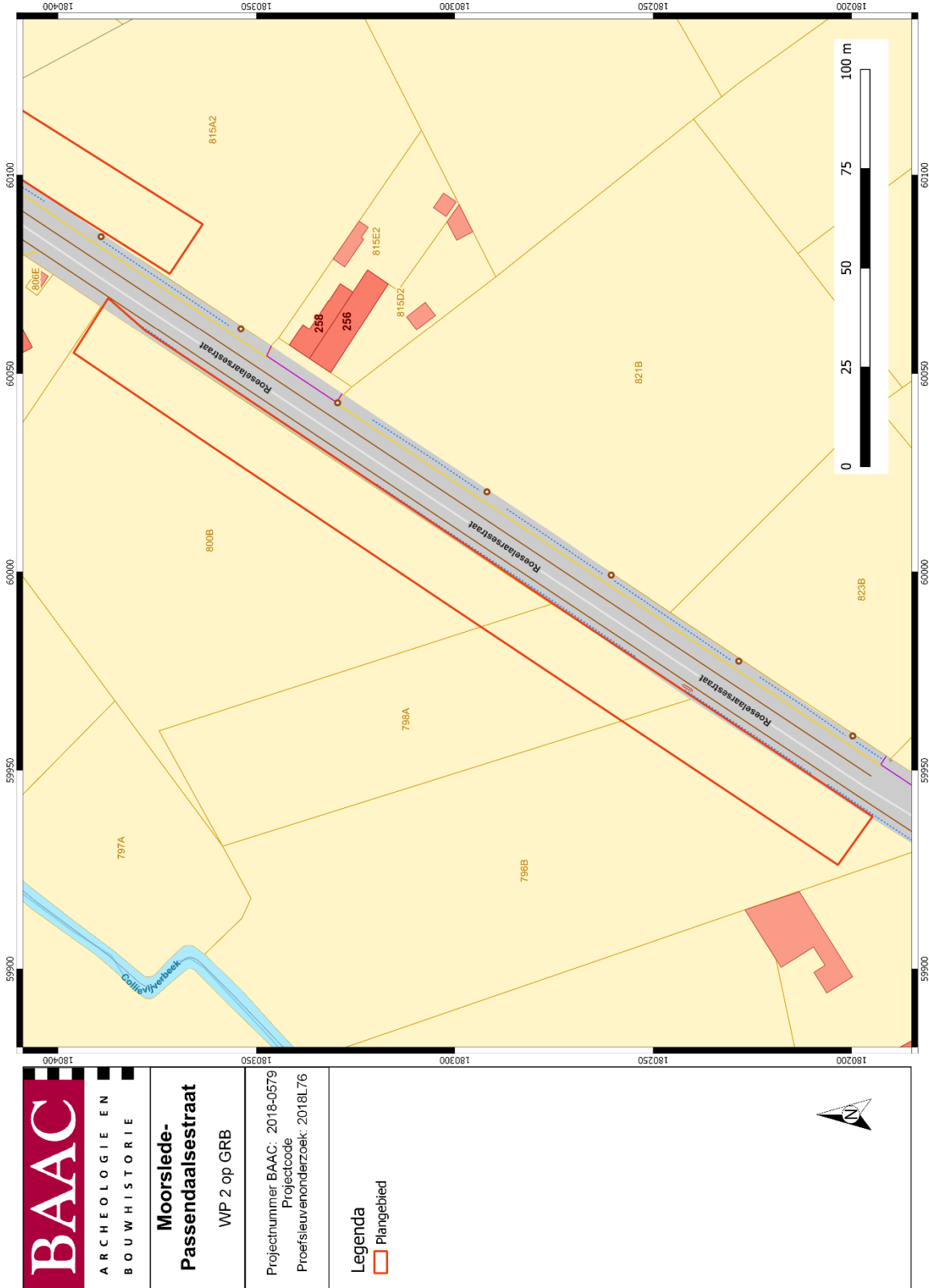
Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2018c



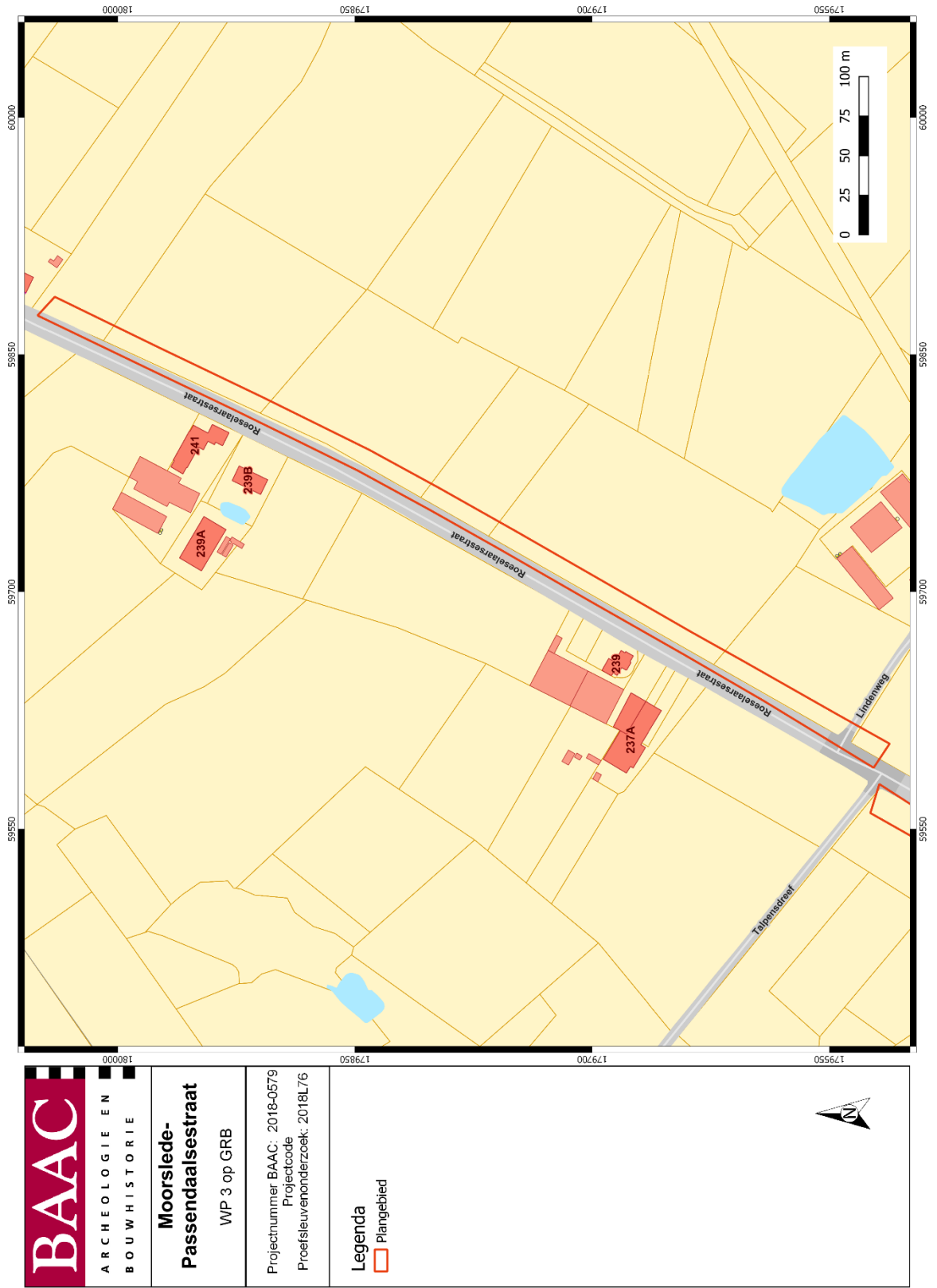
Figuur 2: WP 1 op GRB²

² AGIV 2018a



Figuur 3: WP 2 (GRB)³

³ AGIV 2018a



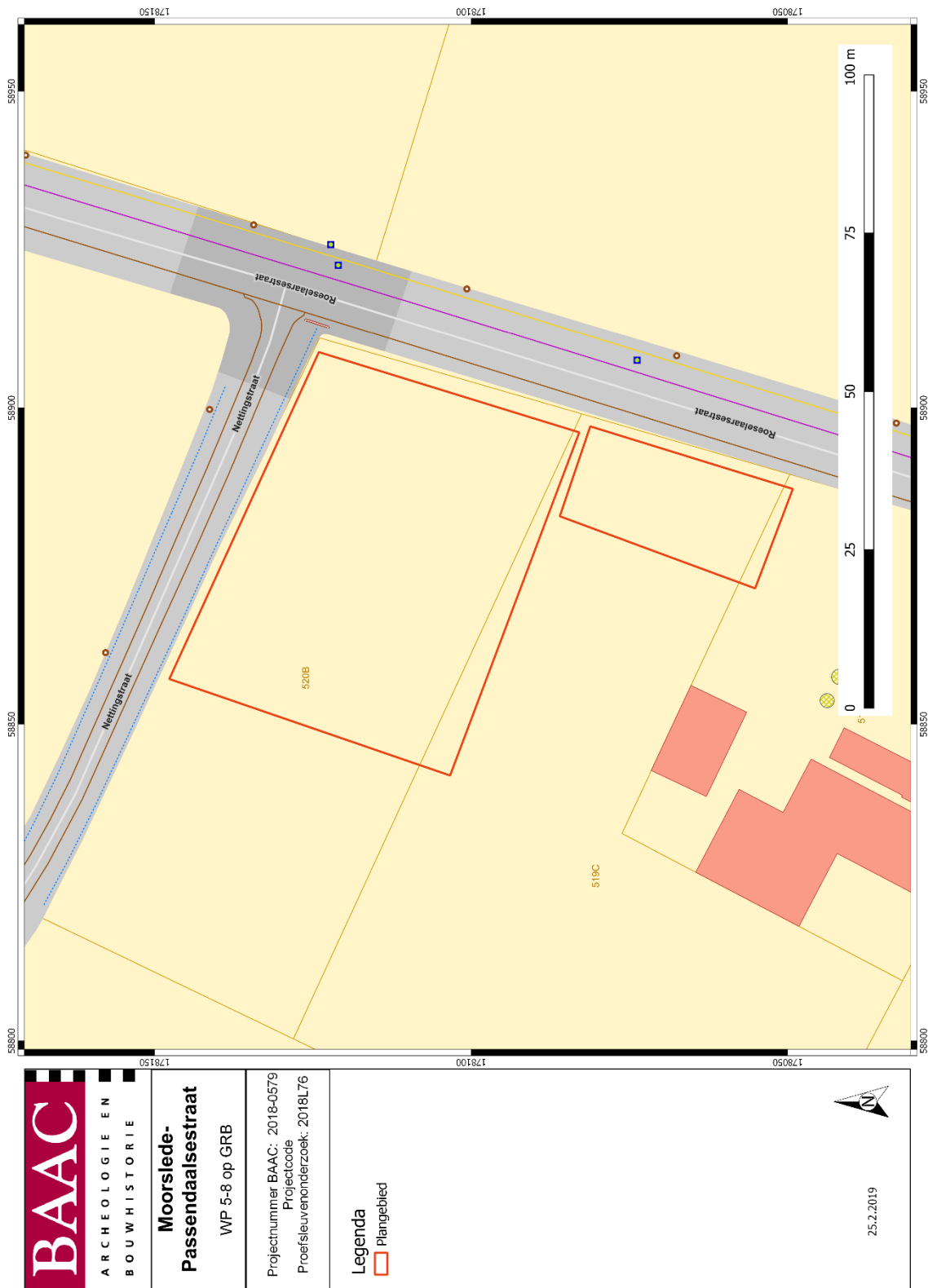
Figuur 4: WP 3 op GRB⁴

⁴ AGIV 2018a



Figuur 5: WP 4 op GRB⁵

⁵ AGIV 2018a



Figuur 6: WP 5 t to WP 8 (zone 5 en 6) op GRB⁶

⁶ AGIV 2018a

1.1.2 Aanleiding

De voorliggende nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Dit werd gerapporteerd in de archeologienota “Archeologienota Aansluiting Moorslede Noord” (ID5087). Het reeds uitgevoerde vooronderzoek omvat een bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek voor het plangebied werd in juli en augustus 2017 uitgevoerd door BAAC Vlaanderen en verwerkt in de archeologienota “Archeologienota Aansluiting Moorslede Noord, Verslag van Resultaten”.

De synthese van het bureauonderzoek luidt als volgt:

De terreinen bevinden zich voornamelijk in droge tot matig natte licht zandleembodems, met een sterk gevlekte textuur B-horizont, zogenaamde uitgelopen bodems.

Ter hoogte van deze terreinen kunnen in principe op geringe diepte en vanaf het huidige maaiveld archeologische vindplaatsen uit de metaaltijden t/m recente perioden aanwezig zijn die bedreigd kunnen worden door de geplande werkzaamheden.

Goed bewaarde steentijdartefactenvindplaatsen worden minder verwacht in deze zone, aangezien het huidige maaiveld toen reeds ongeveer het maaiveld was en een groot deel van dergelijke vindplaatsen in voorkomend geval reeds grotendeels in de teelaarde zouden zijn opgenomen door middeleeuwse, postmiddeleeuwse en recentere landbouwactiviteiten.⁸

1.1.3 Onderzoeksopdracht

Voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven werden in het programma van maatregelen van de archeologienota⁹ volgende onderzoeksvragen opgesteld die beantwoord moeten worden:

- Wat is de staat van de bodem? Is de bodemopbouw intact en is er sprake van onvoorziene bodemprocessen?
- Zijn er sporen aanwezig? Zijn deze van natuurlijke of antropogene aard? Wat is de relatie tussen de bodem(horizonten) en de archeologische sporen? Wat is de bewaringstoestand van gegeven sporen? Maken zij deel uit van één of meerdere structuren? Behoren zij tot één of meerdere tijdsperioden? In welke mate is WO1- erfgoed aanwezig binnen het projectgebied?
- Kunnen uitspraken gedaan worden omtrent landschapsinrichting/-gebruik op basis van de sporen? Spreken we over een nederzetting, artisanale zone, funeraire site, of een conglomeraat?
- Zijn er, indien aanwezig, specifieke aspecten die extra aandacht verdienen in het kader van vervolgonderzoek? Is staalname hiertoe aangewezen?
- Wat is de precieze waarde van de archeologische vindplaats en weegt deze op tegen de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Hoe kan een eventueel conflict tussen beide het best gemitigeerd worden?

⁷ CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

⁸ CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

⁹ CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

1.1.4 Fasering

N.v.t.

1.1.5 Afwijkingen t.o.v. de archeologienota

Doordat de teelaarde en de moederbodem tijdens het onderzoek niet vermengd mochten geraken is een twee-kranensysteem toegepast. Beiden hebben de teelaarde verwijderd waarna de proefsleuf is aangelegd. Door dit systeem werd de moederbodem op het afgegraven deel gelegd waardoor de twee types grond niet vermengd zijn geraakt en de kranen ook niet op het afgegraven deel dienden te rijden. Buiten de sleuvenzone is het archeologische niveau niet verstoord. De eventueel aanwezige waarden zijn buiten de sleuven intact bewaard.

In de archeologienota zijn de sleuven centraal gesitueerd binnen het plangebied. Aangezien deze ligging voor meer verstoring zou zorgen dan noodzakelijk, werd beslist deze ter hoogte van de geplande rioolgeul aan te leggen. Hier zou de werkelijke verstoring van het plangebied plaatsvinden. Hiermee werd bijkomend vermeden dat diverse drainagesystemen in het terrein verstoord werden en vervolgens opnieuw hersteld dienden te worden.

2 Proefsleuvenonderzoek

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Proefsleuvenonderzoek	Projectcode	2018L76
	Veldwerkleider	Camille Krug (archeoloog)
	Erkend archeoloog	Lina Cornelis (Erkenningsnummer: 2015/00024)
	Betrokken actoren	Camille Krug (Projectleider)
		Hannah Van Hoecke (archeoloog)
		Muhammad Munem (archeoloog)
		Adonis Wardeh (archeoloog)
Betrokken derden	Mike Creutz (aardkundige)	
	OCE-deskundige (Braet)	

2.1.2 Onderzoeksopdracht

Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen met een grote oppervlakte. Belangrijk hierbij is dat het sleuvenonderzoek aanleiding is voor een verdere evaluatie van het terrein in een archeologienota.

Indien de kans op aanwezigheid van waardevolle archeologische ensembles vrijwel onbestaande wordt ingeschat, is het sleuvenonderzoek in regel het eindpunt van het archeologisch traject. Wanneer de kans hoog wordt ingeschat, wordt binnen de archeologienota een advies voor een vervolgetraject geformuleerd. Vaak bestaat dit uit een vlakdekkende opgraving op specifiek afgebakende zones van het onderzoeksterrein.

Tijdens dergelijk onderzoek is het van belang dat slechts een beperkt deel van het plangebied onderzocht wordt. Archeologische sporen worden tijdens een sleuvenonderzoek immers niet volledig onderzocht. Om de kans op de beschadiging van het archeologisch ensemble te beperken, wordt een dekkingsgraad van 10%-15% vooropgesteld. Zo wordt het resultaat van het onderzoek bereikt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is ook een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Dit gebeurde door de aanleg van systematisch ingeplande profielkolommen.

Deze onderzoeksoopdracht kadert binnen de doelstelling van het vooronderzoek – het vaststellen van de aanwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken – die tijdens het voorgaande bureauonderzoek niet werd gehaald. Er wordt na het bureauonderzoek dan ook overgegaan tot verder vooronderzoek, al dan niet met ingreep in de bodem, om de onderzoeksdoelstellingen alsnog te halen (1.1.3 Onderzoekopdracht).

2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek

2.2.1 Methoden en technieken

Voor de *algemene bepalingen* wordt verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken in de Code Goede Praktijk.¹⁰

¹⁰ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016



Figuur 7: Foto's van het terrein tijdens het onderzoek

2.2.2 Specifieke methodologie

Inplanting sleuven

De methode van parallelle sleuven is gebruikt. Over het terrein zijn systematisch parallelle sleuven van ca 2 meter breed aangelegd met een tussenafstand van maximaal 15 meter. Het ging om een tracé met een breedte van slechts 15 m. Hierdoor ging het in vijf van de zes zones om één enkele sleuf per zone. Enkel in zone 5 is het oppervlakte uitgestrekter waardoor drie sleuven parallel zijn aangelegd.

Oppervlakte en dekkingsgraad onderzoek

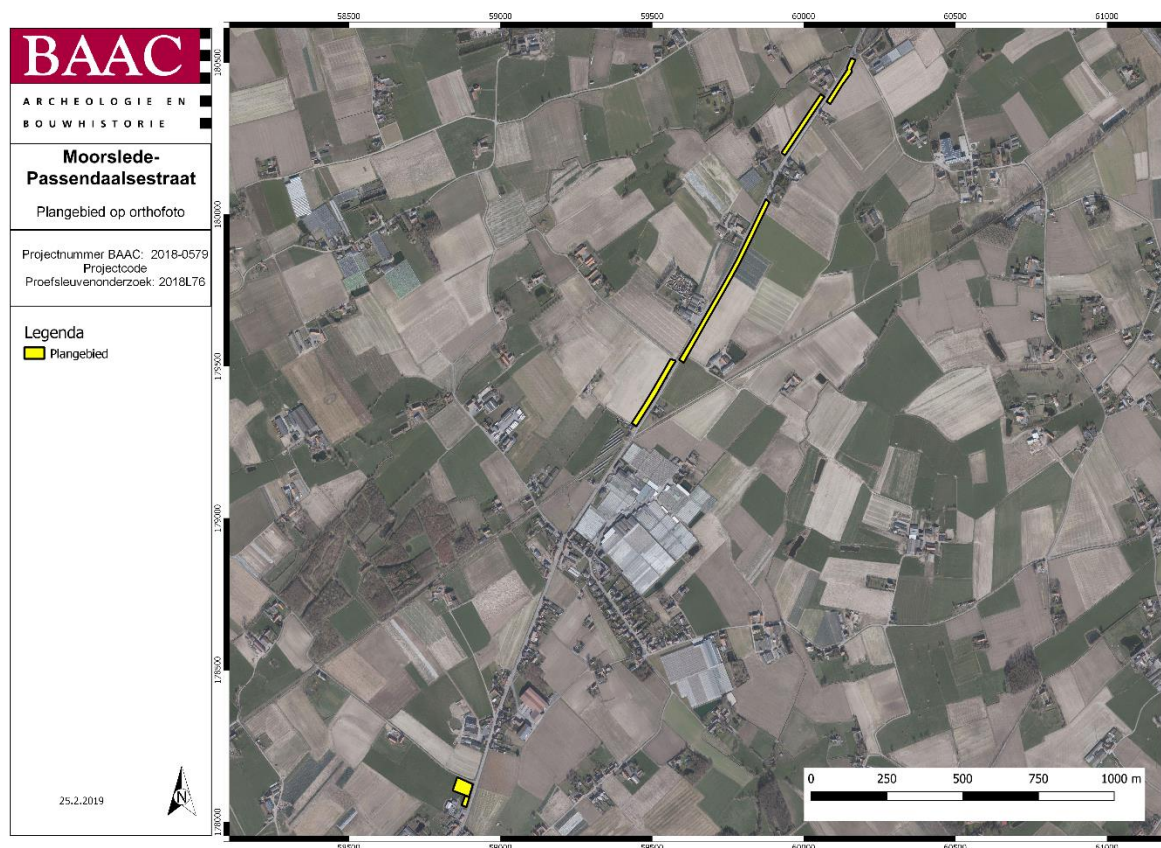
Aan de hand van de reeds beschreven methode zijn 1.395 lopende meter sleuven aangelegd, goed voor 2.622 m² onderzochte oppervlakte. Het totale terrein was 21.448 m² groot. Op deze manier zijn dus met de sleuven 12.3 % van het terrein onderzocht.

Selectie vondsten

Alle vondsten die tijdens de aanleg van de sleuven en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen werden aangetroffen, werden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden werd daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom werden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

Referentieprofielen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek worden bodemprofielen geregistreerd, teneinde een zo representatief mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige en quartairgeologische opbouw van het plangebied. Rekening houdende met de natuurlijke, archeologische en technische omstandigheden werden de profielen gelijkmatig over de hele site verspreid. Vervolgens werden deze per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten werden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving van de profielen gebeurde conform de *FAO guidelines for soil description* en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem



Figuur 8: Inplanting proefsleuven op orthofoto¹¹

2.2.3 Organisatie van het vooronderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd van 4 februari 2019 t.e.m. 11 februari 2019 onder leiding van archeoloog Camille Krug. Mike Creutz was aanwezig voor de bodeminterpretatie. Verder werd het veldwerk uitgevoerd door archeologen Hannah Van Hoecke, Muhammad Munem en Adonis Wardeh.

De acht sleuven werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 21 ton met een gladde graafbak van 2 m. Van alle sleuven werden overzichtsfoto's gemaakt. De sleuven en sporen werden ingetekend door middel van een GPS van het type Geomax Zenith 25 PRO en gedocumenteerd

¹¹ AGIV 2018b

aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.



Figuur 9: Foto's methodiek

2.2.4 Afwijkingen uitvoer onderzoek

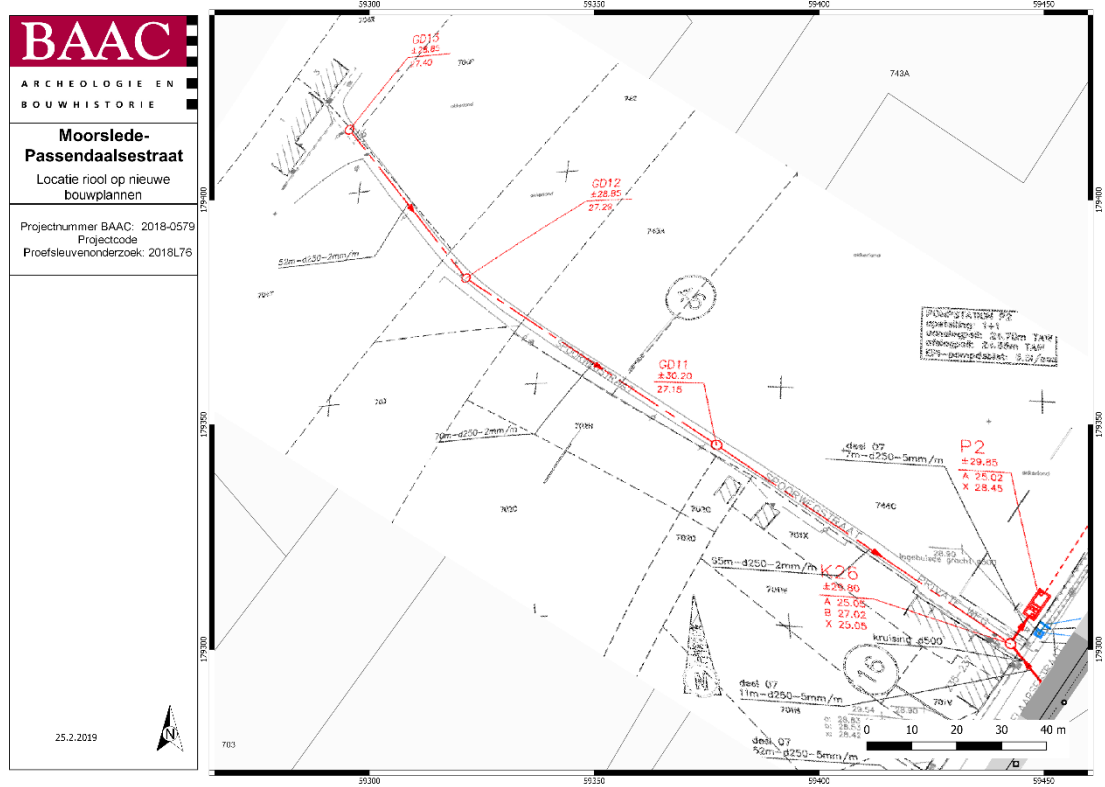
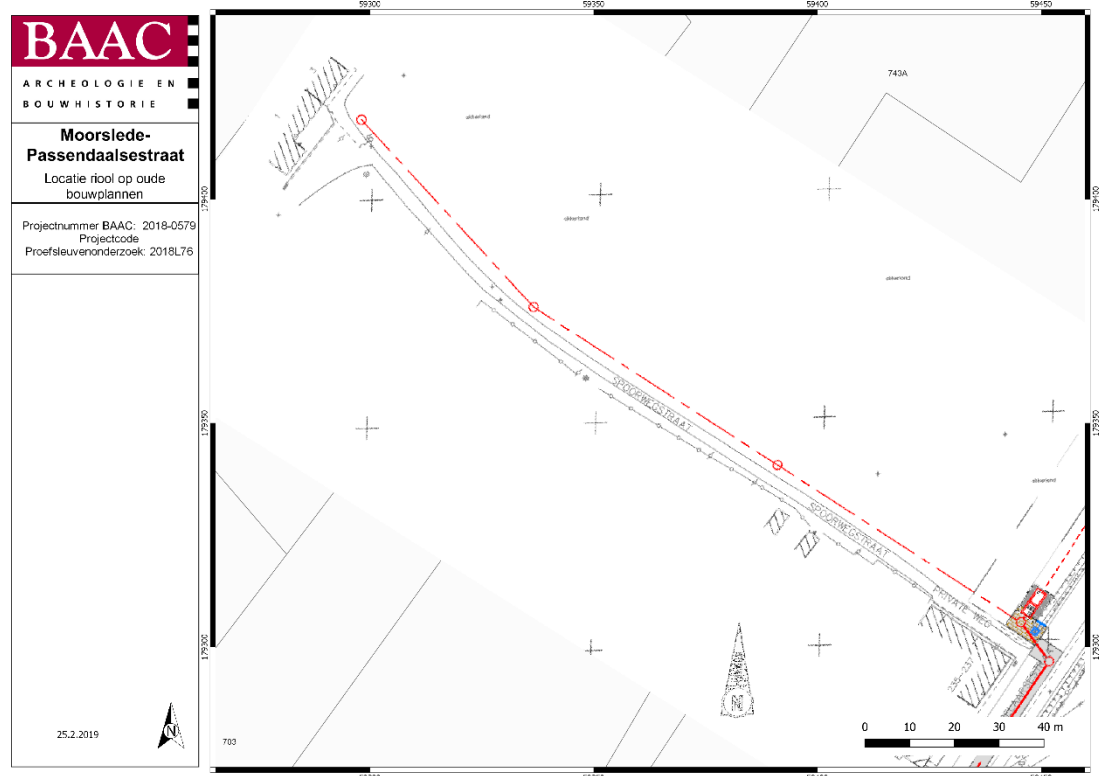
In regel werden alle sleuven aangelegd zoals voorgesteld in de specifieke methodologie. Wel zijn ze verplaatst van de centrale zone van het plangebied naar de locatie van het toekomstige riool en dus waar de feitelijke verstoring van het plangebied zou plaatsvinden. Dit bijkomend om te vermijden de aanwezige drainagesystemen op twee verschillende plaatsen te moeten herstellen.

Ter hoogte van WP 4 is ook een deel van de geadviseerde zone weggevallen. In het stuk plangebied parallel met de Spoorwegstraat was de riolering op de oorspronkelijke plannen naast de weg gepland waardoor het archeologisch bestand bedreigd werd. Na een aanpassing van de bouwplannen wordt het riool onder de bestaande baan ingepland waardoor deze zone niet meer wordt bedreigd (Figuur 11). Hierdoor is archeologisch onderzoek ter hoogte van de Spoorwegstraat irrelevant gebleken.



Figuur 10: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters op orthofoto¹²

¹² AGIV 2018b



Figuur 11: Ligging riool op oude en nieuwe bouwplannen¹³

¹³ Plannen aangebracht door initiatiefnemer.

2.2.5 Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding

Aanwezigheid van een OCE-deskundige van het bedrijf Braet tijdens de aanleg van de proefsleuven.

2.3 Assessmentrapport

2.3.1 Assessment vondsten

Kader

Spoornummers: S1.007, 1.002, 3.012, 3.023, 4.002, 7.002, 7.008

Materiaal categorie: Aardewerk, natuursteen, metaalvondst

Contextbeschrijving: Aangetroffen bij de aanleg van het vlak van de proefsleuven, of bij het couperen van de sporen.

Projectleider: Camille Krug

De hier aangehaalde vondsten zijn verzameld bij de aanleg van het vlak (n=1) of bij het couperen van de sporen. Alle vondsten zijn verzameld met de hand.

Methode en technieken van assessment (O. Van Remoorter)

De verschillende materiaal categorieën zijn bekeken door een specialist ter zake.

Vondstcategorie	Specialist
Natuursteen	C. Stern
Middeleeuws aardewerk	O. Van Remoorter

Tabel 1. Geraadpleegde specialisten

Alle scherven van Moorslede Passendaalsestraat zijn bekeken op vlak van vorm en vormdetails, versiering, oppervlaktebehandeling en soort magering. Uitzonderlijke kenmerken, zoals onder andere het al dan niet verweerd of gefragmenteerd zijn van de scherven zijn opgenomen in de vondstentabel, evenals verbranding is genoteerd. De scherven waarvan een vorm of versiering kon gedetermineerd worden, zorgen mogelijk voor een nauwere datering.

1. Inventaris (O. Van Remoorter, C. Stern)

Voor de inventaris wordt verwezen naar de tabel in de digitale bijlage, waarin alle data per vondstnummer is verzameld. Het aantal rand-, wand- en bodemscherven en fragmenten is geteld.

De ingezamelde vondsten behoren tot de categorie aardewerk, metaal en glas. Het materiaal is vaak sterk gefragmenteerd.

S1.007 bevat de meeste vondsten die allen gedateerd kunnen worden in de 20^e eeuw. Het gaat om twee bodemfragmenten industrieel wit aardewerk, vijf randfragmenten en drie wandscherven van een bord, eveneens vervaardigd in industrieel wit aardewerk (VNR 1, 2, 10). Eén bodemfragment vertoont een stempel (Figuur 12), te dateren in de jaren 1920-1930 (VNR 1). Dit is eveneens het geval op een bodemfragment industrieel wit, aangetroffen in de berg afgevoerde grond (VNR 9). In S1.007 spoor zijn ook twee glasfragmenten gevonden, behorend tot een glas en een voorraadpot (VNR 7). Bij de aanleg van het vlak van S3.023 zijn drie rand- en twee wandfragmenten van industrieel wit aardewerk gevonden (VNR 4).



Figuur 12: Detail VNR 6



Figuur 13: Detail VNR 9

Twee sporen krijgen een oudere datering toegewezen na het vinden van verschillende scherven rood aardewerk met loodglazuur. Bij het couperen van S7.008 is een wandfragment gevonden, te dateren in de 17^e-18^e eeuw (VNR 5). Dit is eveneens het geval voor het wandfragment en de drie randen, aangetroffen bij de aanleg van het vlak ter hoogte van S7.002 (VNR 6). In S7.002 is ook de steel van een kleipijpje gevonden (Figuur 14).



Figuur 14: Vondsten uit S7.002

De aanleg van S1.002 heeft een fragment van een tegel opgeleverd. De tegel is erg beschadigd waardoor geen extra informatie vergaard kan worden.

In S3.023 is een zeer grote natuurlijke vuursteen aangetroffen (Figuur 15). Dit type steen komt niet lokaal voor. De steen is niet bewerkt maar vertoont wel windkanten, waar het oppervlakte gepolijst is door langdurige blootstelling aan de wind.



Figuur 15: Vuursteen uit S3.023

Bij de coupe van de afvalkuil S4.002 werden verschillende metalen voorwerpen ingezameld. Twee koffiekannen werden aangetroffen (Figuur 16). Eén van de twee emailen kannen is wit met blauwe horizontale strepen. De andere kan is bruin met een geelgroene florale versiering. Beiden zijn te dateren in de 20^e eeuw.



Figuur 16: Emailen koffiekannen uit S4.002

2. Conservatie en behandeling

Er zijn geen vondsten gedaan die verdere conservatie of behandeling nodig hebben.

Het aangetroffen vondstmateriaal is grotendeels afkomstig uit afvalkuilen, verspreid over het gehele plangebied. Slechts één vondst, VNR 5, is aangetroffen in een paalkuil, en één in een greppel (VNR 6). Het aardewerk en de metaalvondsten kunnen gebruikt worden om de verschillende sporen te dateren.

2.3.2 Assessment stalen

Er werden geen stalen genomen voor verdere analyse ten behoeve van absolute dateringen (¹⁴C, OSL), micromorfologisch onderzoek, textuuranalyse of palynologisch onderzoek. Het aanwenden van deze technieken valt niet binnen de doelstelling van veldkartering.

2.3.3 Conservatieassessment

Niet van toepassing.

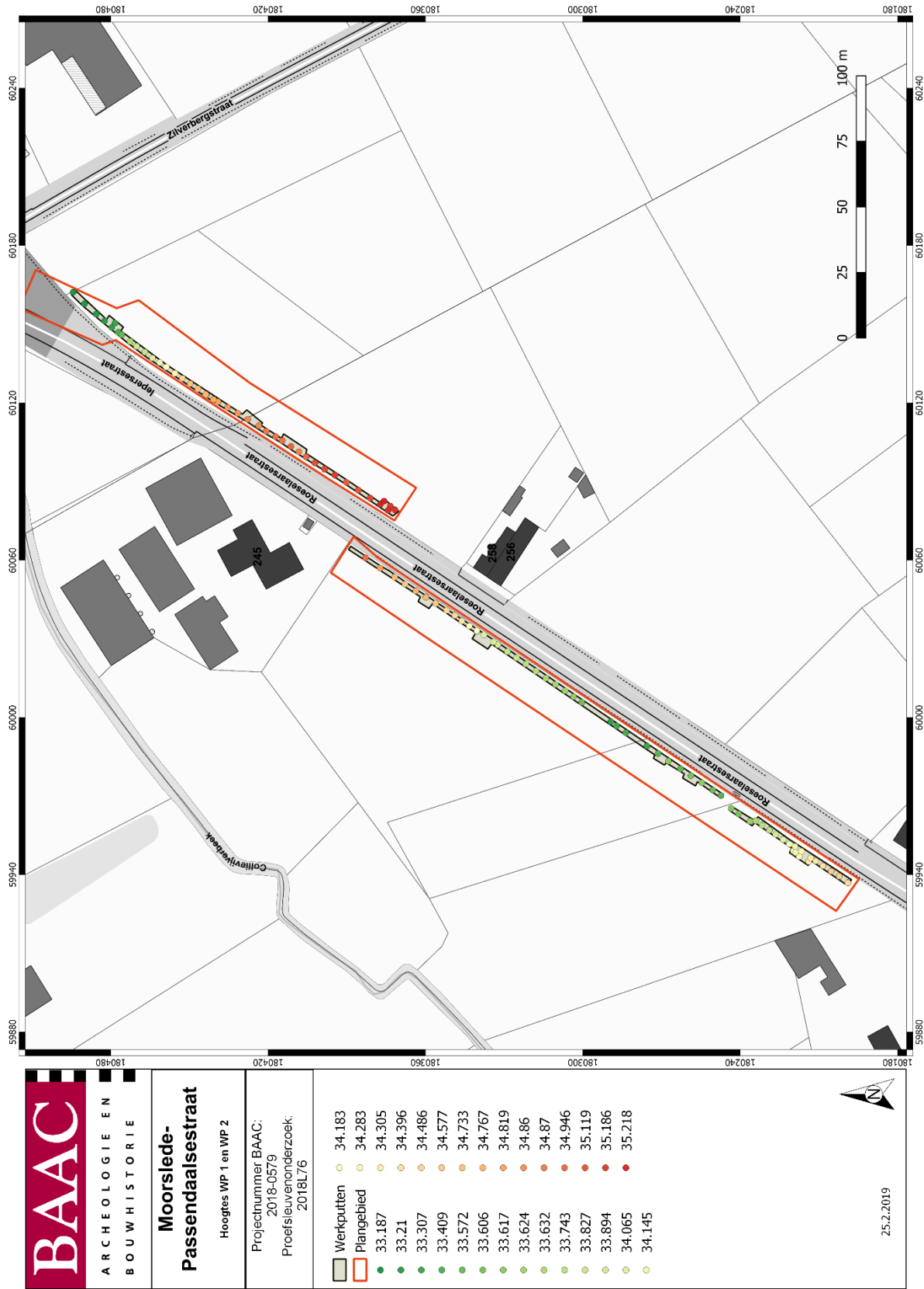
2.3.4 Assessment sporen en structuren

2.3.4.1 Manifestatie archeologische site aan huidig oppervlak

Er werden geen archeologische sites aan het huidige oppervlak aangetroffen.

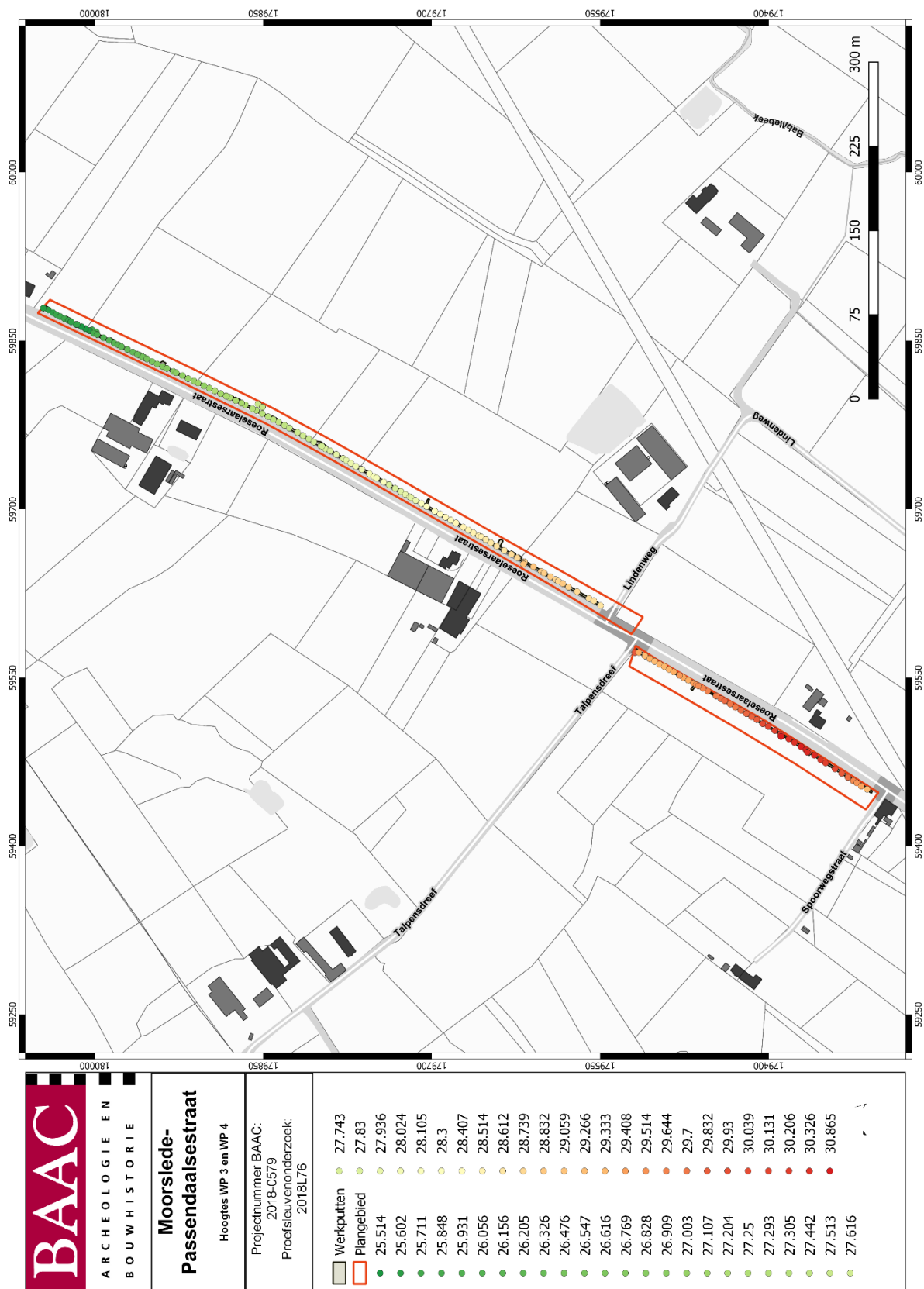
2.3.4.2 Stratigrafie van de site

De antropogene stratigrafie van de site bestond uit slechts één relevant (leesbaar) archeologisch niveau, net onder de A-horizont. In de zone van WP 1 t.e.m. WP 4 was dit gelegen op een hoogte van 22.67 – 30.9 m TAW (Figuur 17 en Figuur 18). In de zone met WP 5 t.e.m. WP 8 is het archeologische niveau gelegen tussen 33.3 en 35.20 m TAW (Figuur 19). Het maaiveld is gemeten tussen 26.3 en 30.9 m TAW ter hoogte van WP 3 en WP 4 (Figuur 20) en tussen 33.87 m en 36 m TAW in de zuidelijke zone (Figuur 21). Het archeologische niveau ligt dus tussen 30 cm en 50 cm onder het maaiveld.



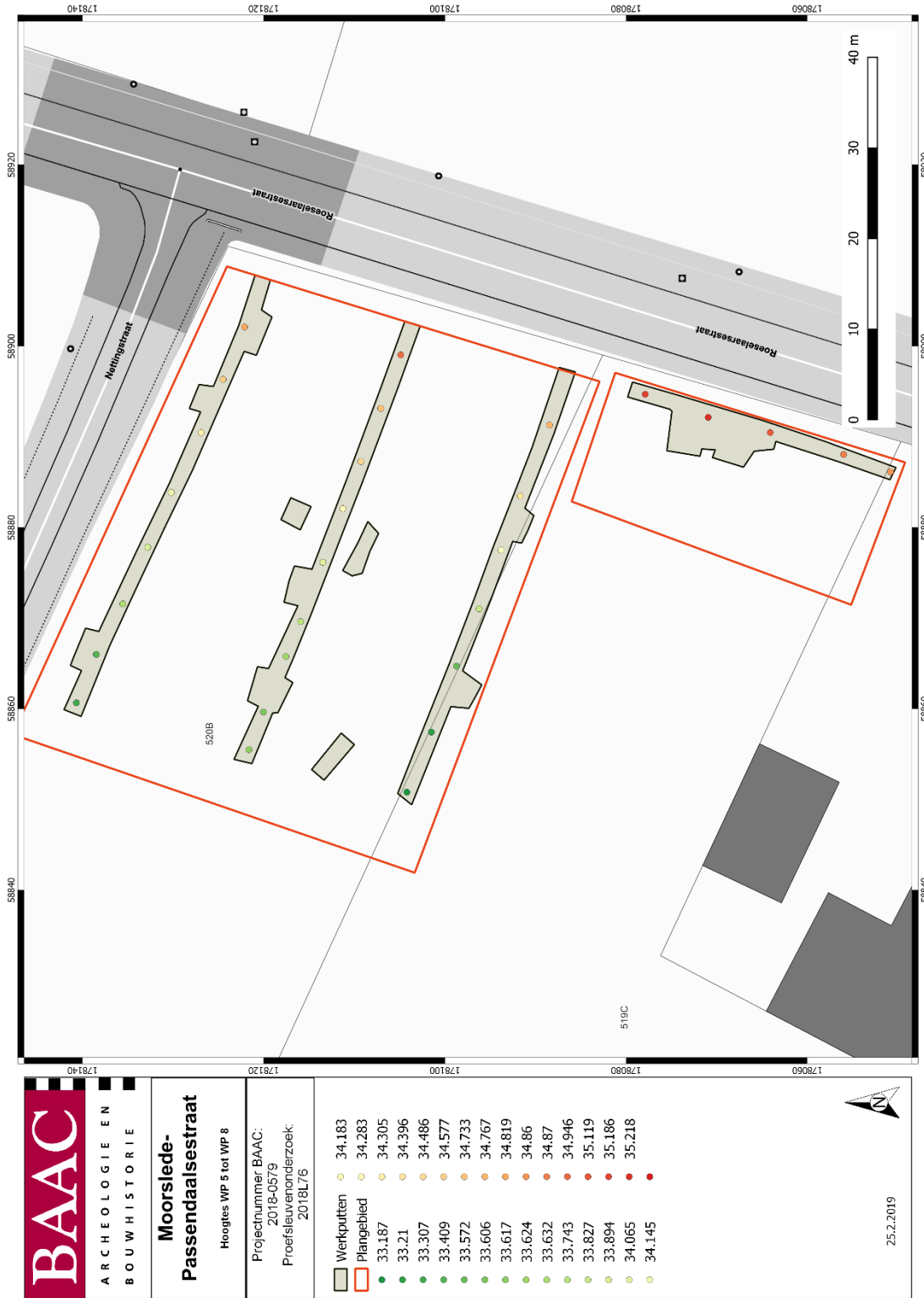
Figuur 17: Vlakhoogtes WP 1 en WP 2¹⁴

¹⁴ AGIV 2018a



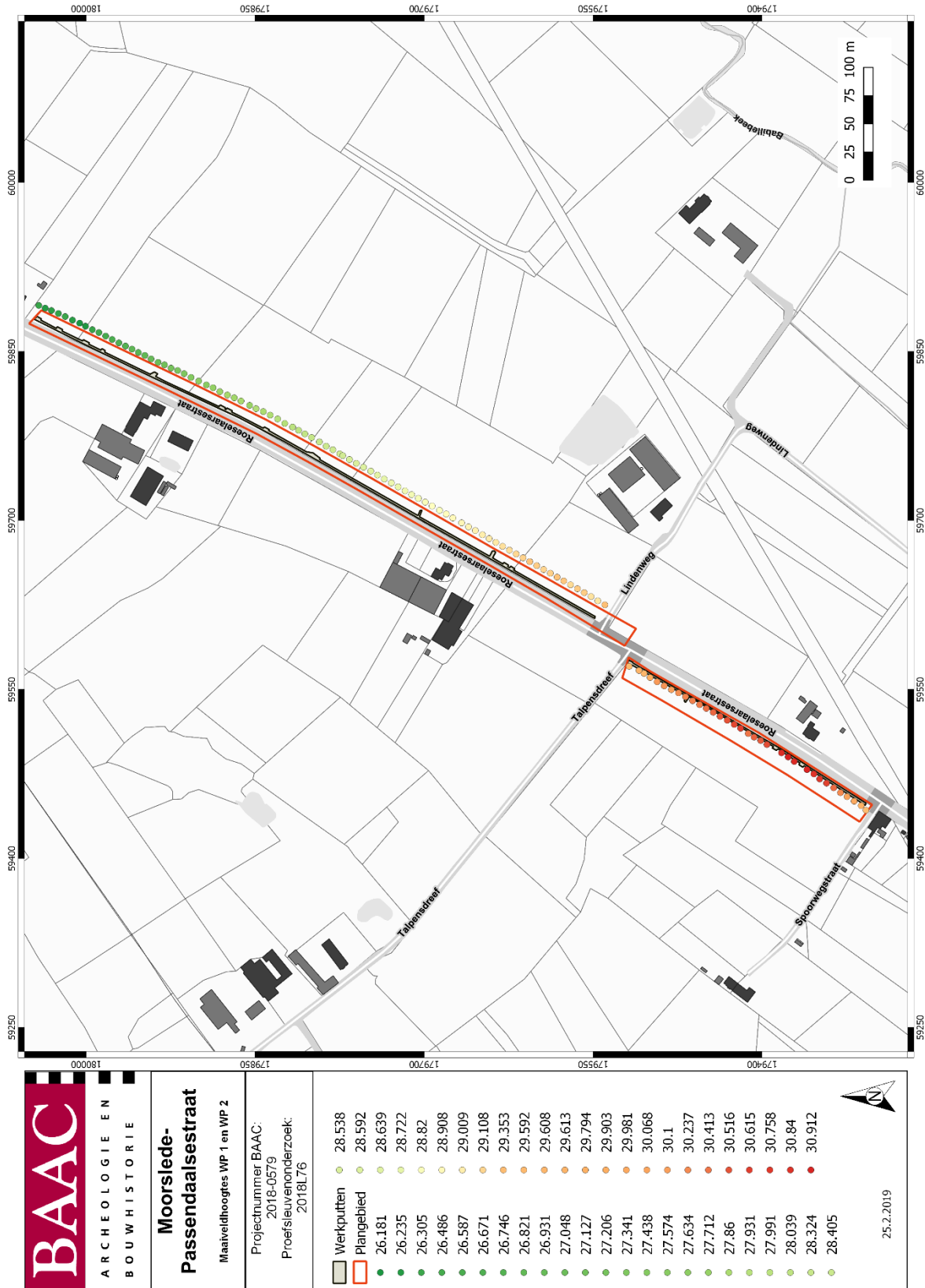
Figuur 18: Vlakhoogtes WP 3 en WP 4¹⁵

¹⁵ AGIV 2018a



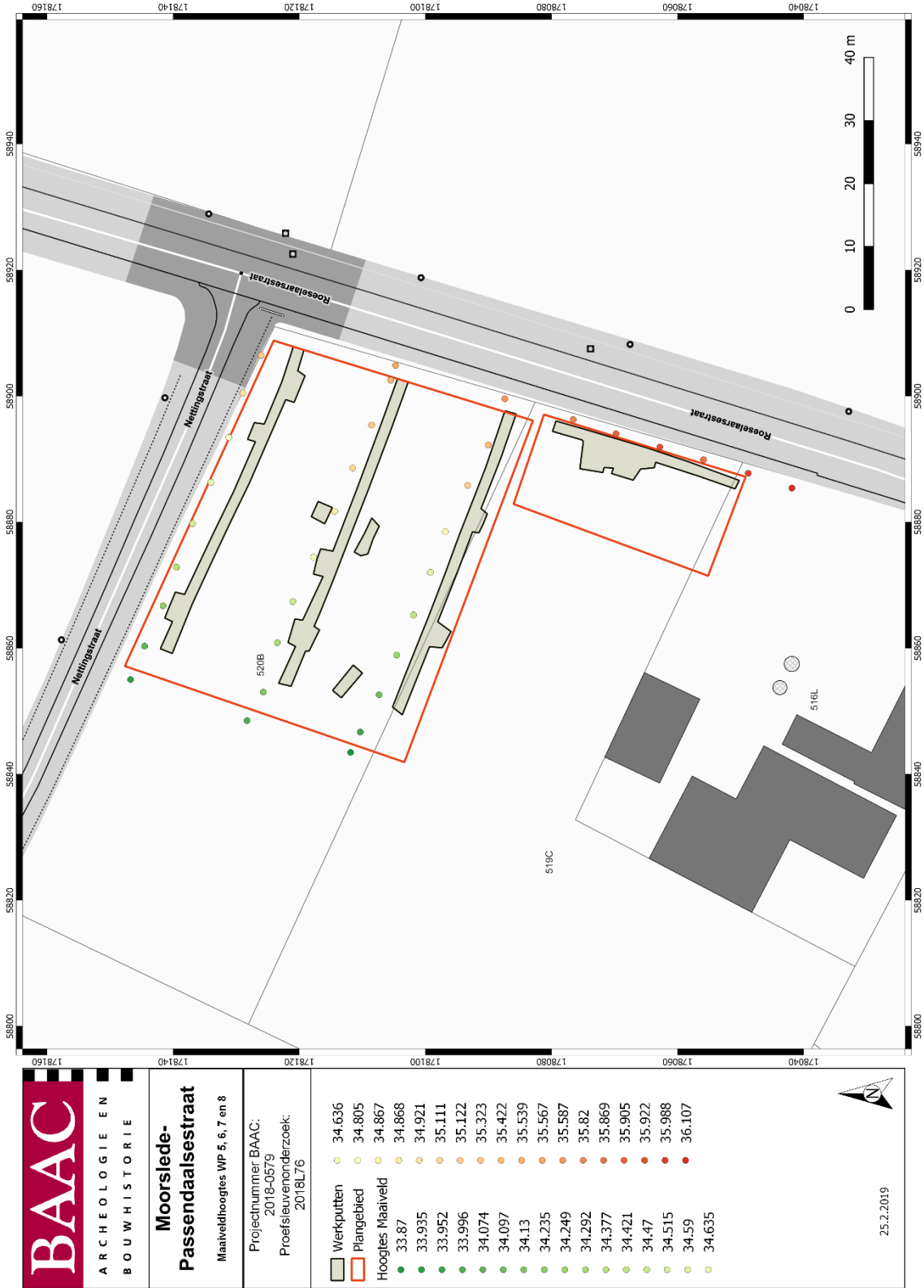
Figuur 19: Vlakhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8¹⁶

¹⁶ AGIV 2018a



Figuur 20: Maaiveldhoogtes WP 3 en WP 4¹⁷

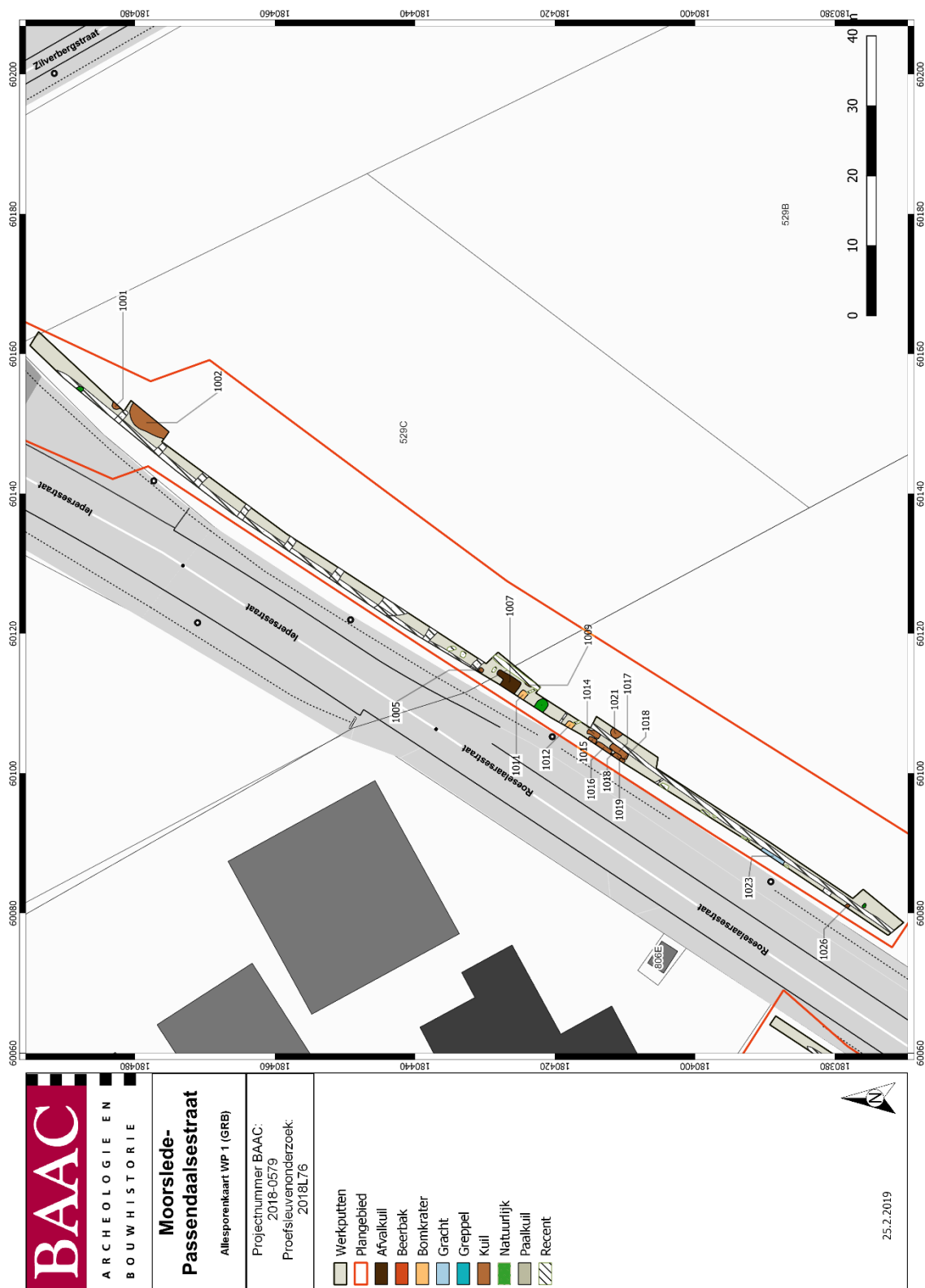
¹⁷ AGIV 2018a



Figuur 21: Maaielveldhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8¹⁸

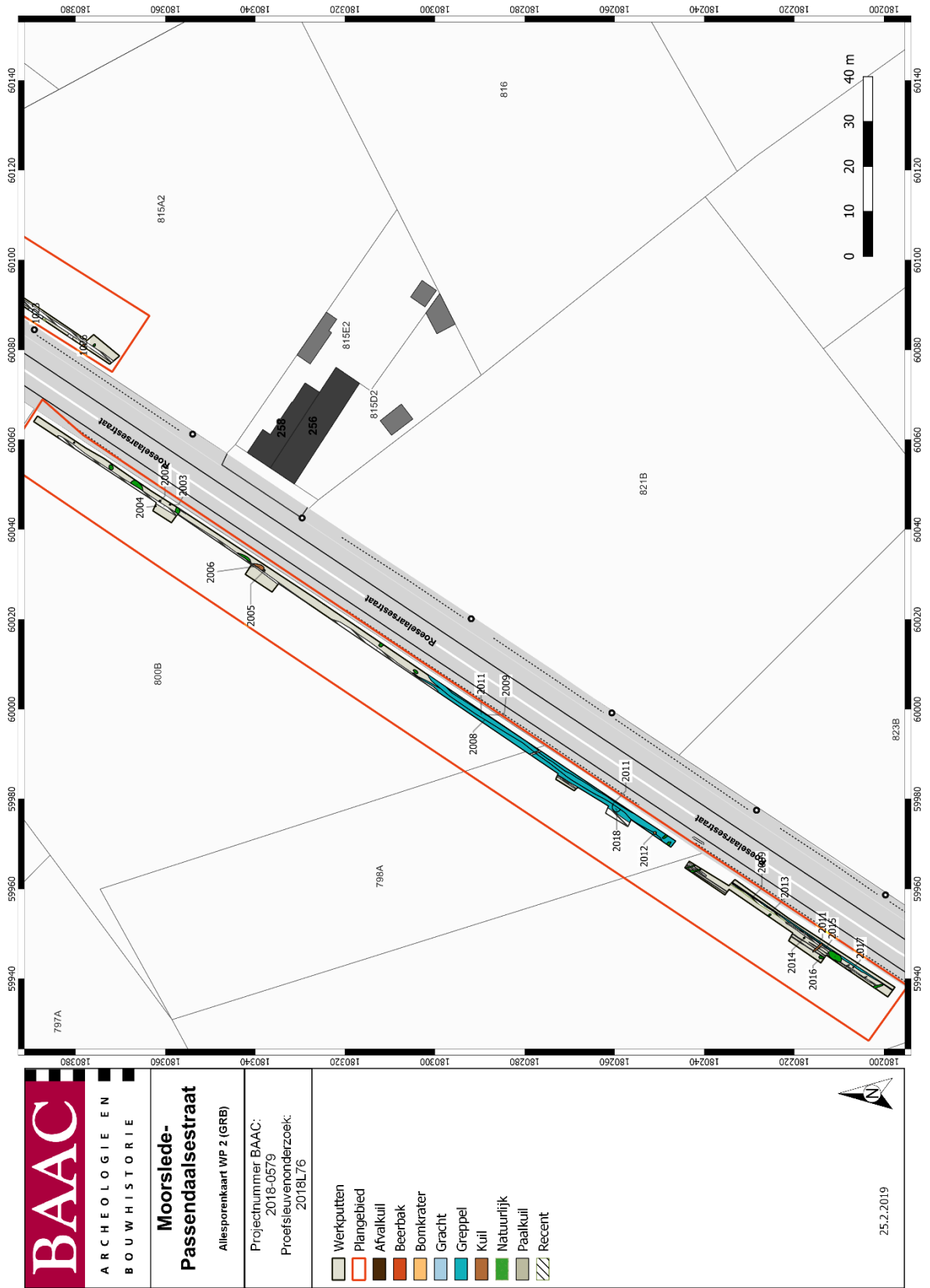
¹⁸ AGIV 2018a

2.3.4.3 Weergave onderzoek: kaarten



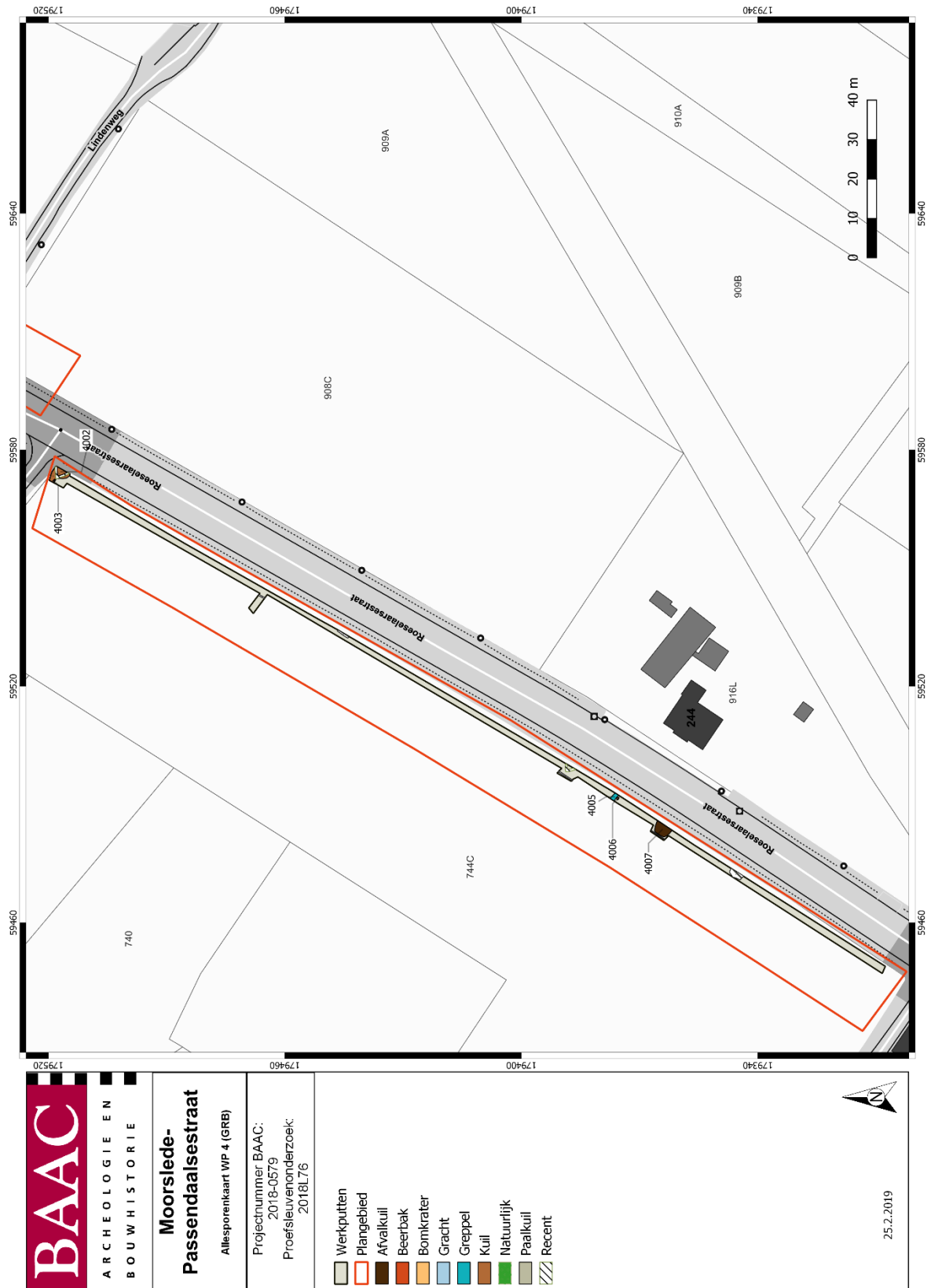
Figuur 22: Allesporenkaart WP 1¹⁹

¹⁹ AGIV 2018a



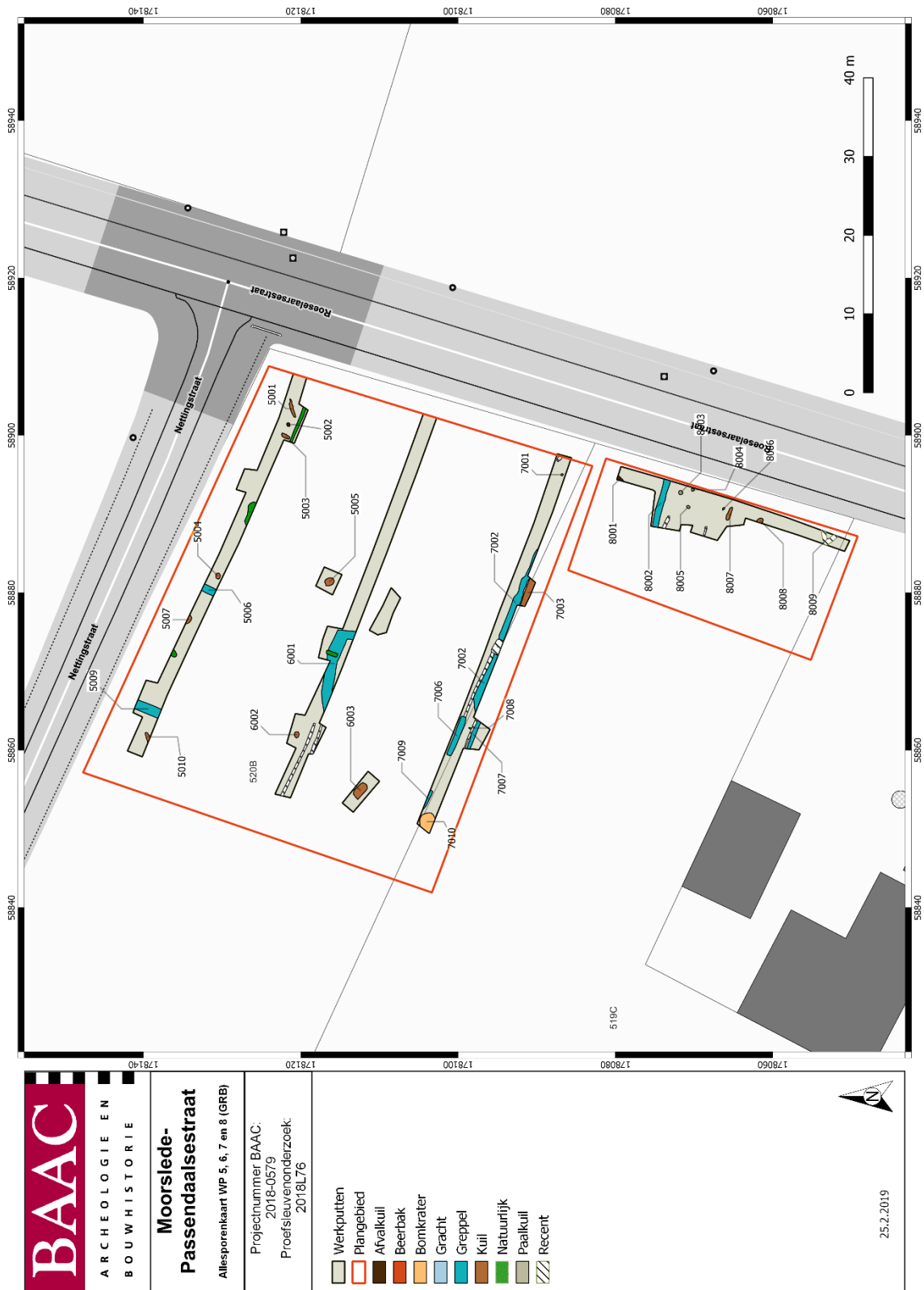
Figuur 23: Allesporenkaart WP 2²⁰

²⁰ AGIV 2018a



Figuur 24: Allesporenkaart WP 4²¹

²¹ AGIV 2018a



Figuur 25: Allesporenkaart WP 5 t.e.m. WP 8²²

²² AGIV 2018a

2.3.4.4 Harrismatrix van complexe stratigrafie en complexe spoorcombinaties

Niet van toepassing.

2.3.4.5 Beschrijving sporenbestand

In totaal zijn 120 spoornummers uitgedeeld. De recente verstoringen (nl. drainagebuizen) en natuurlijke sporen (veroorzaakt door bioturbatie, windvallen, bodemvorming...) zijn ingemeten als zijnde recent of natuurlijk en kregen geen spoornummer. De interpretatie van de genummerde sporen is gecontroleerd en bijgesteld a.d.h.v. enkele coupes. Hierbij blijken enkele van de gecoupeerde sporen alsnog natuurlijk of recent te zijn. Hoewel in grote zones geen sporen zijn aangetroffen is er geen enkele werkput vrij van. De dichtste concentratie aan sporen is in WP1 gevonden met 29 sporen. In WP 2 zijn 17 sporen aangetroffen. De derde werkput is de grootste. Binnen die zone zijn 35 sporen aan het licht gekomen. Door de grootte van het aangelegde vlak is dit echter een zeer lage concentratie. WP 4 bevat slechts zeven sporen en WP 8 negen. In zone 6 zijn drie sleuven aangelegd met daarin 23 sporen. Een overzicht van het aantal aangetroffen sporen en hun interpretatie is weergegeven in onderstaande tabel (Tabel 1).

Tabel 1: Aantal sporen per categorie

Interpretatie	Aantal
Kuil	37
Greppel/Gracht	26
Paalkuil	14
Beerbak	1
Afvalkuil	4
Natuurlijk	7
Recent	27
Bomkrater	6
Aantal sporen	120

Greppels en grachten

De meeste aangetroffen sporen zijn geïdentificeerd als greppel of gracht. Het gaat om drie grachten en 23 greppels, verspreid over alle werkputten, met uitzondering van WP 1 waar geen greppels aanwezig zijn. Geen van de greppels is terug te vinden op de historische kaarten en met uitzondering van één greppel, waarin aardewerk is aangetroffen, is het niet mogelijk om deze sporen een datering toe te schrijven.

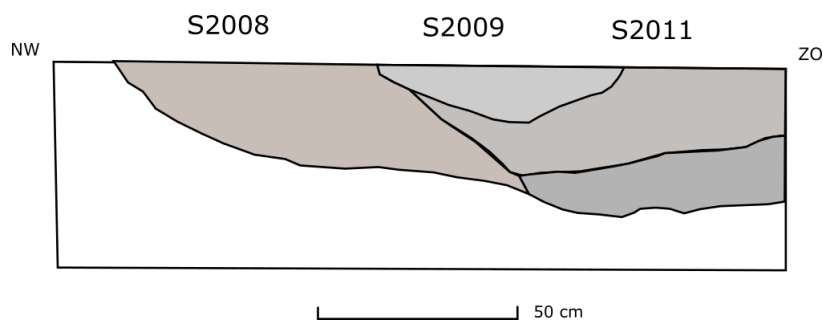
Verschillende types greppel zijn aan het licht gekomen. De meest voorkomende hebben een grijsbruine, veeleer heterogene vulling met ijzerconcretie, natuurstenen en mangaanspikkels. In de vulling van één van de greppels zijn eveneens houtskoolspikkels herkend (S2.008). Drie greppels hebben een noordoost-zuidwestoriëntatie. De greppels (S2.008, S2.009, S2.011) werden pas in de coupe duidelijk onderscheiden van elkaar (Figuur 27). De greppels nemen de gehele breedte van de sleuf in (Figuur 26). Slechts door een kijkvenster aan te leggen is de grens ervan aangetroffen. Door de aanwezigheid van een recente, met water gevulde greppel, is WP2 in twee gedeeld. Om de sleuf naast de greppels verder aan te leggen is deze opgeschoven, naar het noordwesten toe. S2.009 is echter te volgen tot het einde van WP 2. De vulling van de drie greppels is zandig en is lichtgrijs-bruin van kleur. S2.008 is bruiner dan de drie andere greppels waar ook beige vlekken in te herkennen zijn. In de vulling van de vier sporen zijn ijzerconcretievlekken te zien, net als mangaanspikkels. In S2.008 zijn eveneens baksteenspikkels aangetroffen. In de coupe is te zien dat het centraal gelegen S2.011 deel uitmaakt van S2.009. Dit spoor doorsnijdt S2.009 (Figuur 29).



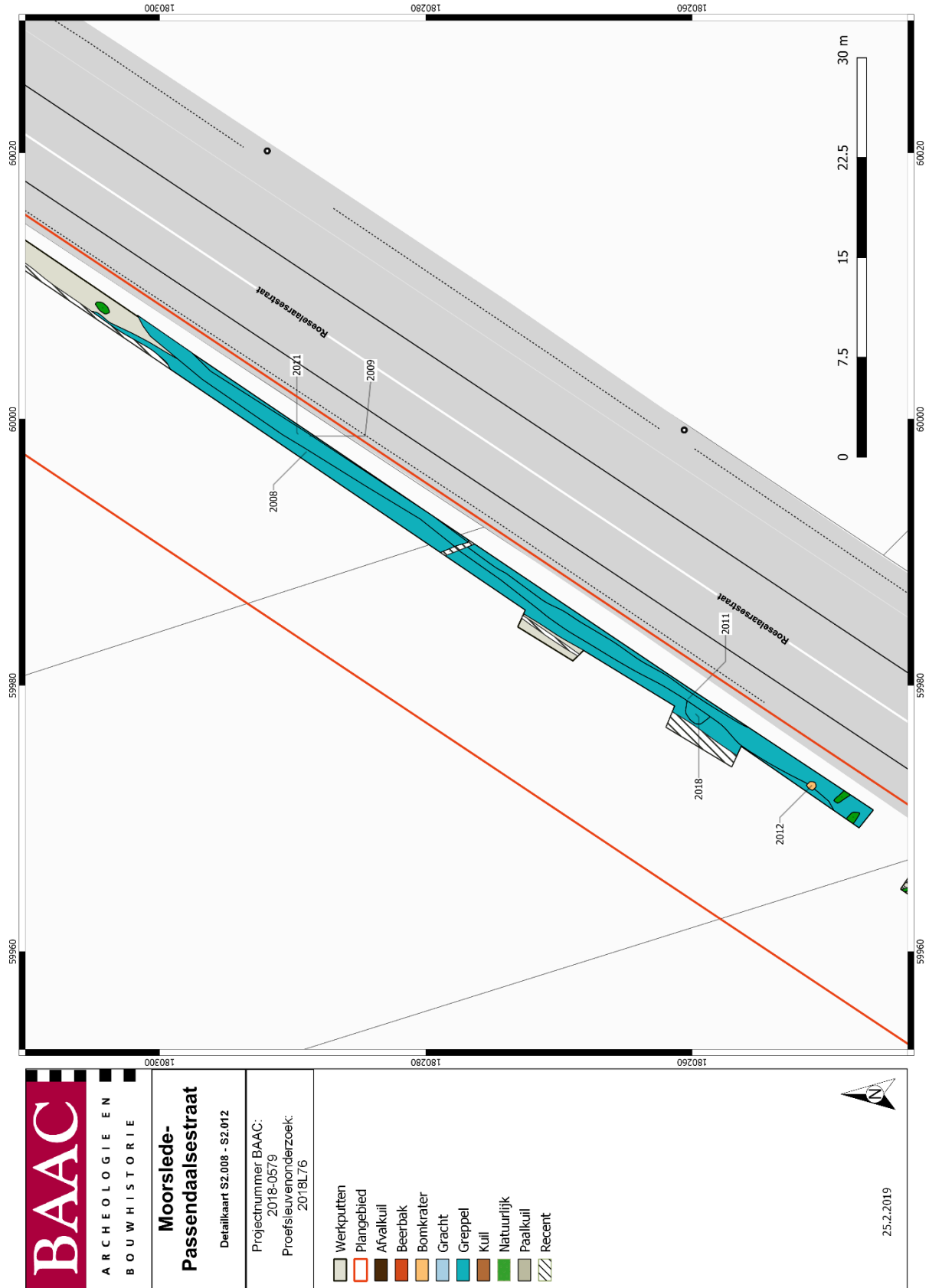
Figuur 26: Vlakfoto van S2.008, S2.009 en S2.011 – WP 2



Figuur 27: Coupefoto van S2.008, S2.009 en S2.011 – WP 2



Figuur 28: Coupe S2.008, S2.009 en S2.011



Figuur 29: Detailkaart S2.008 - S2.012

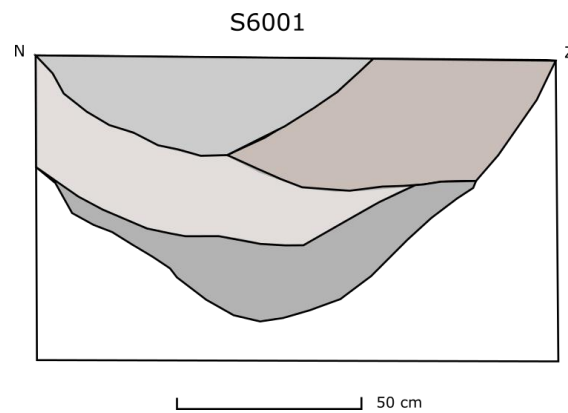
S6.001 uit WP 6 is gelijkaardig aan S2.009 en S2.011. Het centrale deel van het spoor heeft een bruine vulling en de lagen aan de buitenkant zijn grijzer met beige vlekken (Figuur 31). Deze greppel maakt een bocht en gaat van een noordoost-zuidwestoriëntatie naar een noordwest-zuidoostoriëntatie (Figuur 25). Het spoor heeft een breedte van 1.6 m en een diepte van 0.7 m (Figuur 31). In WP 7 is een greppel met hetzelfde type vulling te herkennen (S7.002). Het spoor heeft een noordwest-zuidoostoriëntatie (Figuur 30). Dit is de enige greppel waar aardewerk is aangetroffen. Het rode aardewerk met loodglazuur dateert het spoor in de 17^e-18^e eeuw. Hoewel dit spoor minder goed afgelijnd is dan S2.015 hebben deze hetzelfde type vulling en dezelfde oriëntatie.



Figuur 30: Vlakfoto van S7.002 – WP 7



Figuur 31: Vlakfoto van S6.001 – WP 6



Figuur 32: Coupe S6.001

De greppels met het tweede type vulling zijn in vier verschillende werkputten teruggevonden (WP 1, WP 3, WP 4 en WP 5). Het heeft een bruine, eerder homogene vulling. Allen hebben een breedte groter dan 0.9 m, in tegenstelling tot veel andere greppels binnen het onderzoek die smaller zijn. Drie bredere sporen worden als grachten geïdentificeerd (S1.023 (WP 1), S3.005 en S3.010 (WP 3)). S1.023 is 3.8 m breed en S3.005 en S3.010 hebben een breedte van 1.7 m en 2 m (Figuur 33 en Figuur 34). Alle drie hebben een noordwest-zuidoostoriëntatie. De zandlemige vulling bevat ijzerconcretie, mangaan- en houtskoolspikkels en natuursteen. Een vierde spoor met een gelijkaardige oriëntatie bevindt zich in WP 4 (S4.005). Deze greppel heeft een breedte van 1.1 m. In de vulling zijn enkel mangaanspikkels en ijzerconcretie terug te vinden. Twee greppels in WP 5 hebben een noordoost-zuidwestoriëntatie (S5.006 en S5.009) en zijn 0.9 en 1.2 m breed (Figuur 35 en Figuur 36).



Figuur 33: Vlakfoto van S3.005 – WP 3



Figuur 34: Vlakfoto van S3.010 – WP 3

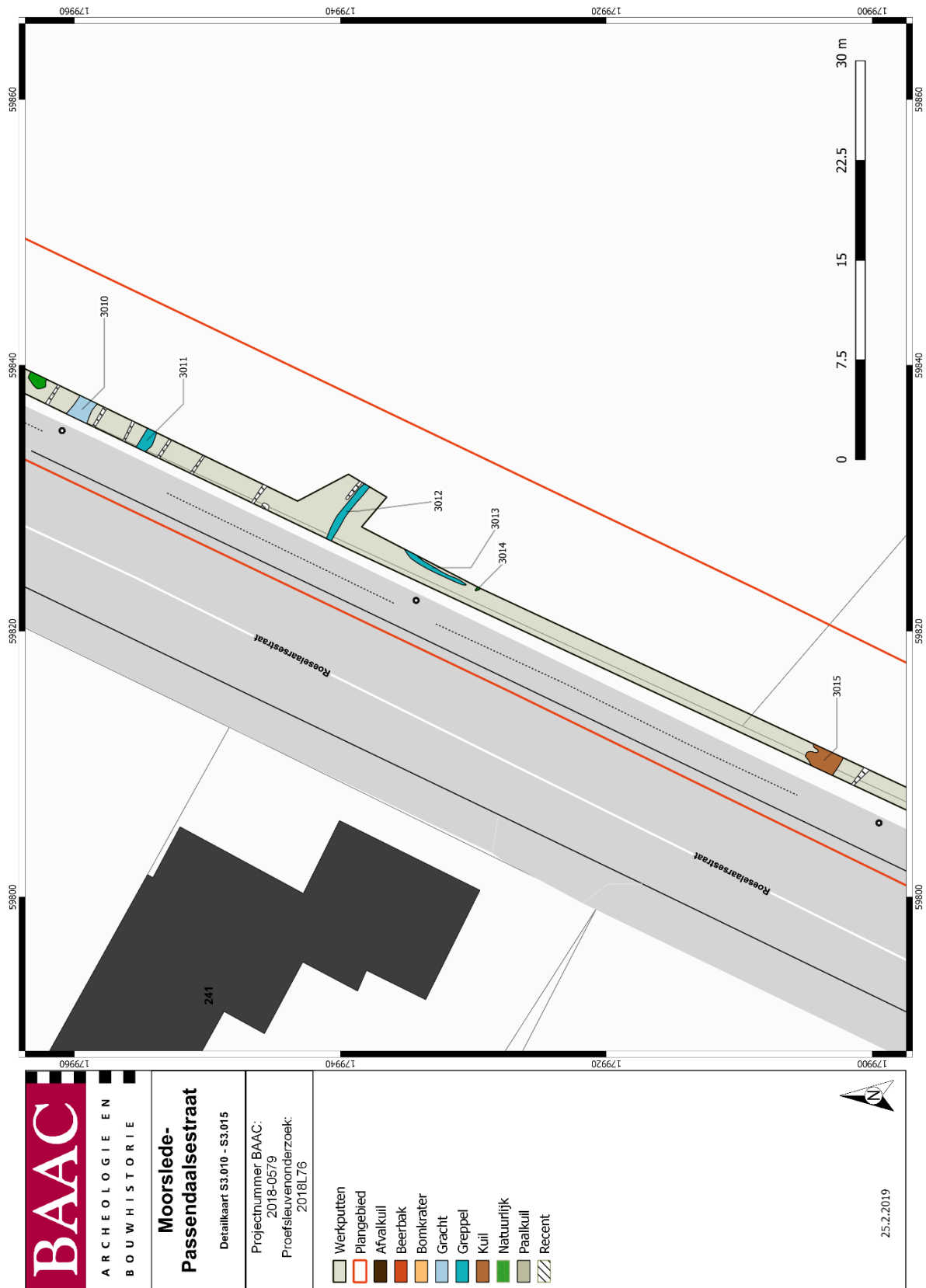


Figuur 35: Vlakfoto S5.006 – WP 5



Figuur 36: Vlakfoto S5.009 – WP 5

Een ander type greppels met een lichtgrijze vulling, is terug te vinden in WP 3 (S3.002 en S3.012(Figuur 38)), WP 7 (S7.007 (Figuur 39)) en WP 8 (S8.002 (Figuur 40)). Allen hebben dezelfde oriëntatie, van noordoost naar zuidwest. De sporen zijn tussen 0.5 m en 0.7 m breed. Uit de coupe van S3.012 is gebleken dat het spoor 16 cm diep is (Figuur 41). Een laatste lichtgrijze greppel bevindt zich in WP 3. S3.013 heeft een noordoost-zuidwestoriëntatie en is slechts 0.3 m breed. Zowel houtskool- en mangaanspikkels als ijzerconcretie zijn terug te vinden in de zandige vulling (Figuur 37).



Figuur 37: Detailkaart van S3.010 tot S3.015²³

²³ AGIV 2018a



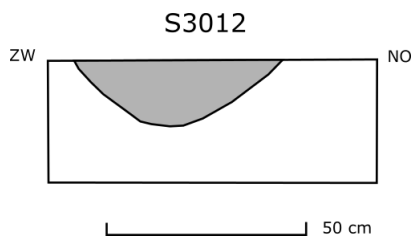
Figuur 38: Vlakfoto S3.012 – WP 3



Figuur 39: Vlakfoto S7.007 – WP 7



Figuur 40: Vlakfoto S8.002 – WP 8



Figuur 41: Coupe S3.012 – WP 3

De grijze vulling van S2.015, S7.006 en S7.009 is zandlemig en grijs. S7.006 en S7.009 liggen op dezelfde lijn, van noordwest naar zuidoost, en behoren waarschijnlijk tot hetzelfde spoor (Figuur 42 en Figuur 43). Het is ca. 0.8 m breed en bevat mangaan- en houtskoolspikkels en ijzerconcretie. S2.015 heeft dezelfde oriëntatie als de voorgaande sporen (Figuur 44). Hoewel de kleur van de vulling gelijkaardig is, is de begrenzing van dit spoor minder afgelijnd. De begrenzing is minder scherp afgelijnd en de vulling is lemiger en grijzer van kleur. In de vulling zijn houtskoolspikkels en ijzerconcretie terug te vinden. Dit spoor wordt doorsneden door S2.008, S2.009 en S2.011.



Figuur 42: Vlakfoto S7.006 – WP 7



Figuur 43: Vlakfoto S7.009 – WP 7



Figuur 44: Vlakfoto van S2.015 – WP 2

Kuilen

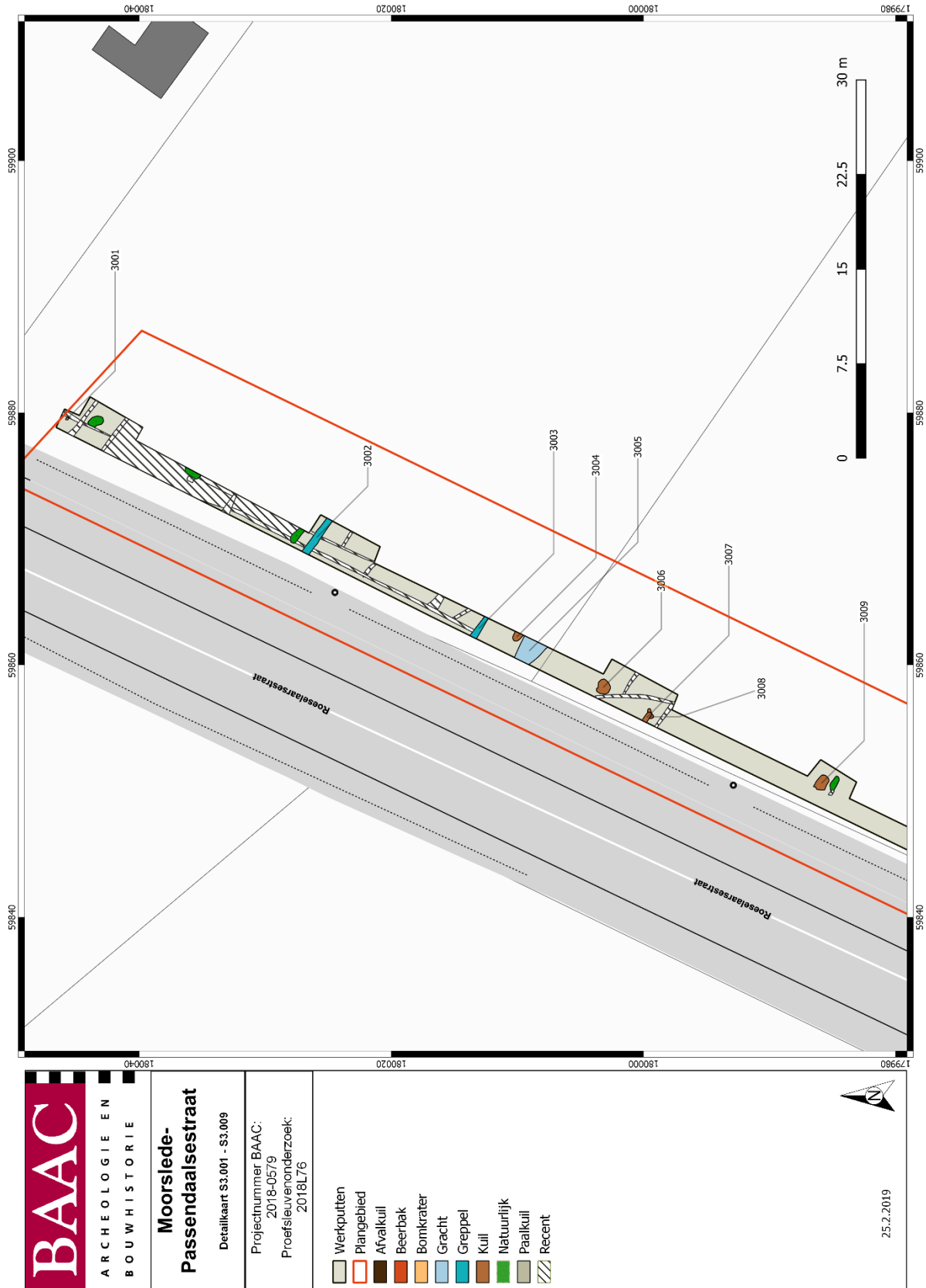


Figuur 45: Vlakfoto van S1.001 – WP 1



Figuur 46: Vlakfoto van S3.027 – WP 3

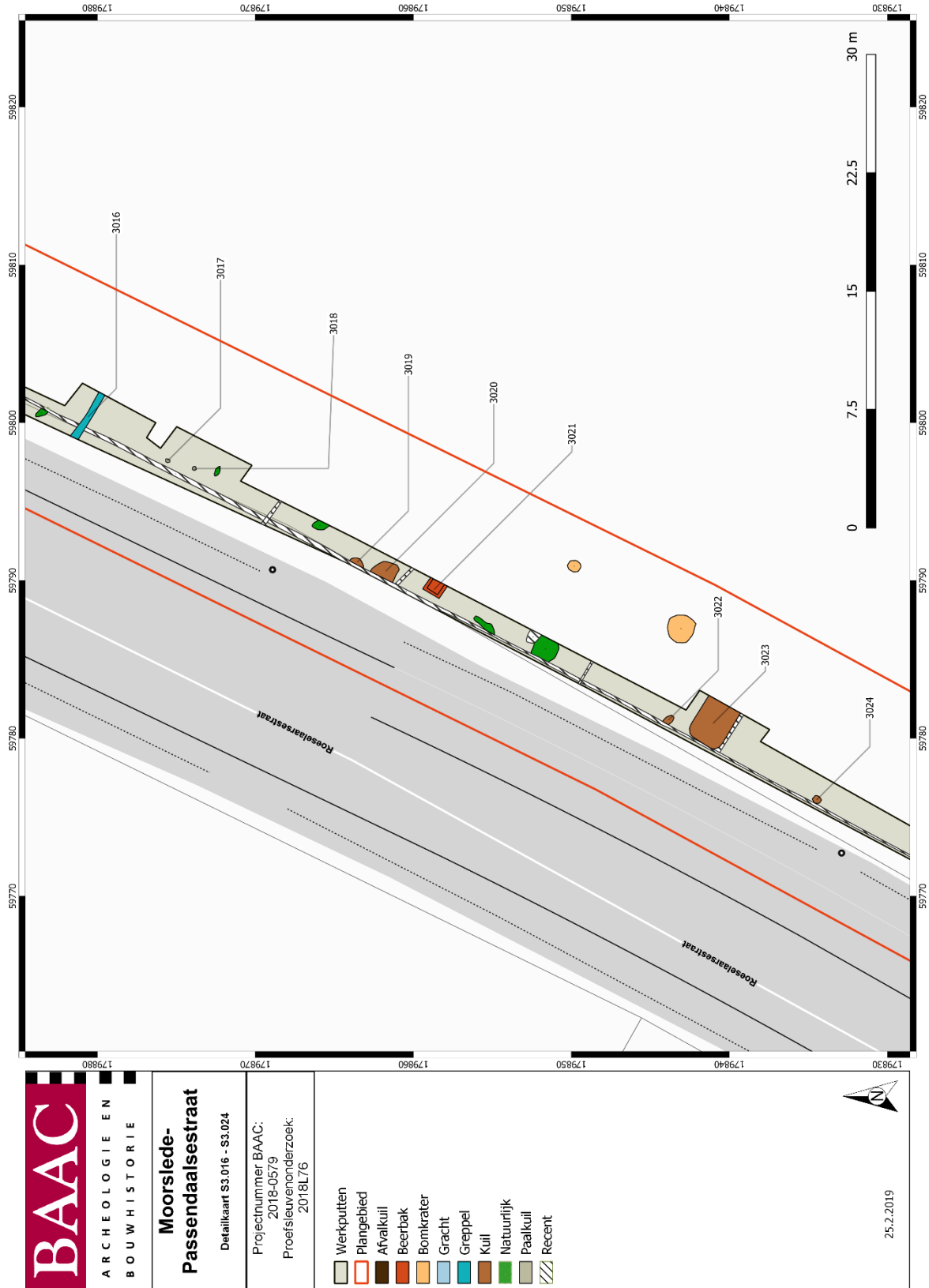
Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn in totaal 37 kuilen herkend. De kuilen liggen verspreid over het gehele plangebied en zijn in elke werkput aanwezig. Door de afstand tussen de kuilen, de verschillende afmetingen en vullingen, lijken geen van de sporen in relatie te staan tot elkaar. Drie kuilen hebben een zeer versmeten vulling (S1.001 (Figuur 45), S3.004 en S3.007). In de vulling van de drie sporen bevinden zich inclusies van mangaanspikkels en ijzerconcretie. Bij S3.004 (Figuur 46) en S3.007 zijn er eveneens houtskoolspikkels aanwezig. S3.004 bevat ook baksteensporen. Hoewel dit niet met zekerheid gezegd kan worden, doet de versmeten vulling en zeer scherp afgelijnde begrenzing vermoeden dat het om recente sporen gaat (Figuur 47).



Figuur 47: Detailkaart S3.001 - S3.009²⁴

Vele kuilen hebben een zandlemige, bruine vulling. Deze sporen komen voornamelijk voor in WP 3 en WP 5, hoewel enkele zich ook in WP 1, WP 2, WP 4 en WP 6 bevinden. Het gaat in die laatste werkputten telkens maar om één of twee sporen. In WP 3 zijn zes bruine kuilen van verschillende afmetingen aangetroffen. Ze concentreren zich in het midden van de proefsleuf, sommigen op slechts 0.5 m afstand van elkaar. De sporen hebben zeer verschillende afmetingen gaande van een breedte van 0.4 m (S3.027 (Figuur 46)) tot 2.5 m (S3.023) en een lengte van 0.6 m (S3.022) tot 3 m (S3.023). In de coupe van S3.022 is te zien dat er slechts een onderkant overblijft van het spoor. In de vulling van de sporen is ijzerconcretie, mangaan en houtskool te zien. S3.019 bevat ook verbrande leem en in de vulling van S3.020 is kalk te herkennen (Figuur 48). Ook in WP 5 hebben de sporen (S5.001, S5.003 en S5.005) verschillende afmetingen (Figuur 21). S5.003 en S5.001 zijn eerder langgerekt en S5.005 is rond (Figuur 49). Alle drie hebben in de vulling ijzerconcretie, houtskool en mangaan. Bij S5.003 is er eveneens natuursteen en baksteen aanwezig. S4.002 is een veel groter, onregelmatig spoor doorsneden door een recent spoor (S4.001) en een kuil (S4.003). Bij het couperen van S4.001 is gebleken dat S4.002 (Figuur 50) een diepte heeft van ca. 0.25 m. S4.006 is veel kleiner (0.7 m x 0.45 m) en ovaal van vorm. In de vulling is, naast ijzerconcretie en mangaan, eveneens kalk aanwezig. In WP 6 is een gelijkaardige vulling aangetroffen bij S6.002. De ovale kuil (0.8 m x 0.6 m) heeft net als bij de voorgaande sporen houtskoolspikkels, mangaanspikkels en ijzerconcretie in de vulling (Figuur 51).

²⁴ AGIV 2018a



Figuur 48: Detailkaart van S3.016 tot 3.024²⁵

²⁵ AGIV 2018a



Figuur 49: Vlakkfoto van S5.005 – WP 5



Figuur 50: Vlakkfoto van S4.002 – WP 4



Figuur 51: Vlakkfoto van S6.002 – WP 6



Figuur 52: Vlakkfoto van S3.024 – WP 3

In WP 3 en WP 5 zijn verschillende sporen met een grijsbruine vulling aangetroffen. De grootste kuil bevindt zich in WP 3 (S3.015). Met een onregelmatige vorm neemt het de 2 m breedte van de proefsleuf in. Het spoor zelf is ca. 2.5 m breed. In de vulling zijn naast ijzerconcretie eveneens baksteenspikkels terug te vinden. De twee andere kuilen binnen WP 3 bevinden zich in de twee meest zuidelijke kijkvensters van de werkput, op ca. 6 m van elkaar. S3.032 heeft een diameter van slechts 0.6 m. In de coupe blijkt dat het spoor een komvorm heeft en slechts 10 cm diep is (Figuur 55). In de vulling zijn ijzerconcretie en mangaan- en houtskoolspikkels te herkennen. S3.033 heeft veel grotere afmetingen (2.8 m x 1.6 m) en is onregelmatig van vorm (Figuur 53). Naast mangaan en ijzerconcretie zijn eveneens natuurstenen gevonden in de vulling. In WP 5 bevinden zich twee sporen met een grijsbruine vulling op ca. 6 m van elkaar. S5.007 verdwijnt in de sleufwand waardoor de exacte afmetingen niet te achterhalen zijn. S5.004 heeft een lengte van 0.7 m en een breedte van 0.5 m (Figuur 54). Beide sporen hebben een vulling met ijzerconcretie en mangaan- en houtskoolspikkels (Figuur 25).



Figuur 53: Vlakfoto van S3.033 – WP 3



Figuur 54: Vlakfoto van S5.004 – WP 5



Figuur 55: Coupefoto van S3.032 – WP 3

Zes sporen hebben een duidelijke, grijze vulling. De sporen concentreren zich voornamelijk in het noordelijke deel van het plangebied (WP 1, WP 2 en WP 3). Twee kuilen zijn ook aan het licht gekomen in WP 8 (S8.007 en S8.008). Deze twee bevinden zich op ca. 3.5 m van elkaar (Figuur 25). Andere grijze sporen bevinden zich op veel grotere afstanden van elkaar, waardoor geen onderlinge relatie te herkennen is. De afmetingen van de sporen zijn zeer vergelijkbaar. Hoewel twee ervan in de wand van de proefsleuf zitten (S1.026 (Figuur 56) en S8.008) hebben ze allemaal een breedte tussen 0.45 m en 0.6 m. In lengte zijn de sporen allen tussen 0.45 en 0.65 m lang. Enkel S3.009 is groter (1.3 m x 0.8 m). Net als de andere sporen is S8.008 0.5 m breed (Figuur 57). In tegenstelling tot de voorgaande kuilen is dit spoor dubbel zo lang (1.7 m). In de coupe van S1.005 is te zien dat de vulling zeer heterogeen is, met grote moederbodemkleurige vlekken (Figuur 58). Het spoor is 0.4 m diep. In de vulling van de zeven kuilen zijn sporen van mangaan, ijzerconcretie en houtskool gevonden. Slechts in S1.026 zijn eveneens baksteenspikkels aangetroffen.



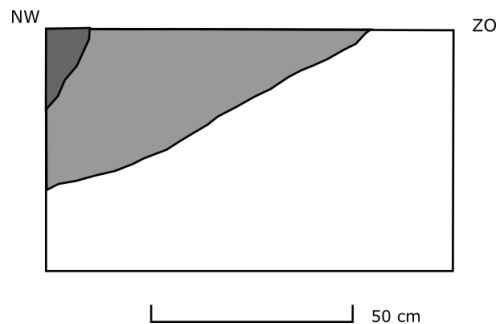
Figuur 56: Vlakfoto van S1.026 – WP 1



Figuur 57: Vlakfoto van S8.008 – WP 8



S1005



Figuur 58: Coupe van S1.005 – WP 1

Twee sporen hebben een zwarte, houtskoolrijke vulling (S3.008 en S3.029). S3.008 wordt doorsneden door het recente spoor S3.007 waardoor een groot deel van de kuil verloren gaat. Wel is te zien dat het een ovale vorm heeft met een lengte van 0.8 m en een breedte van ca. 0.30 m. In de coupe blijkt dat het spoor slechts een tweetal centimeter diep is (Figuur 60). Naast de grote hoeveelheid houtskool is er eveneens ijzerconcretie te zien in de vulling. S3.029 (0.6 m x 0.3 m) heeft eveneens sporen van kalk in de vulling (Figuur 59).



Figuur 59: Vlakfoto van S3.029 – WP 3



Figuur 60: Coupefoto van S3.008 – WP 3

Eén kuil verschilt volledig van de andere sporen (S3.006). De zandige vulling is wit met zwarte vlekken en scherp afgelijnd. Binnen de vulling is ijzerconcretie en houtskool terug te vinden. Het spoor heeft een lengte van 1.16 m en een breedte van 1 m (Figuur 61 en Figuur 47).



Figuur 61: Vlakfoto van S3.006 – WP 3

Paalkuilen

Er zijn binnen het onderzochte terrein veertien paalkuilen aangetroffen. Deze bevinden zich verspreid over verschillende werkputten (WP 2, WP 3, WP 7 en WP 8).

Drie paalkuilen (Figuur 65) zijn bij verder onderzoek geïdentificeerd als recente kuilen (S2.002 (Figuur 62), S2.004 (Figuur 63) en S2.017). Allen hebben een donkergrijs, beige en zeer heterogene vulling. In de coupe van S2.004 is de versmeten vulling duidelijk te zien (Figuur 64). Ook zijn er baksteenspikkels te herkennen.



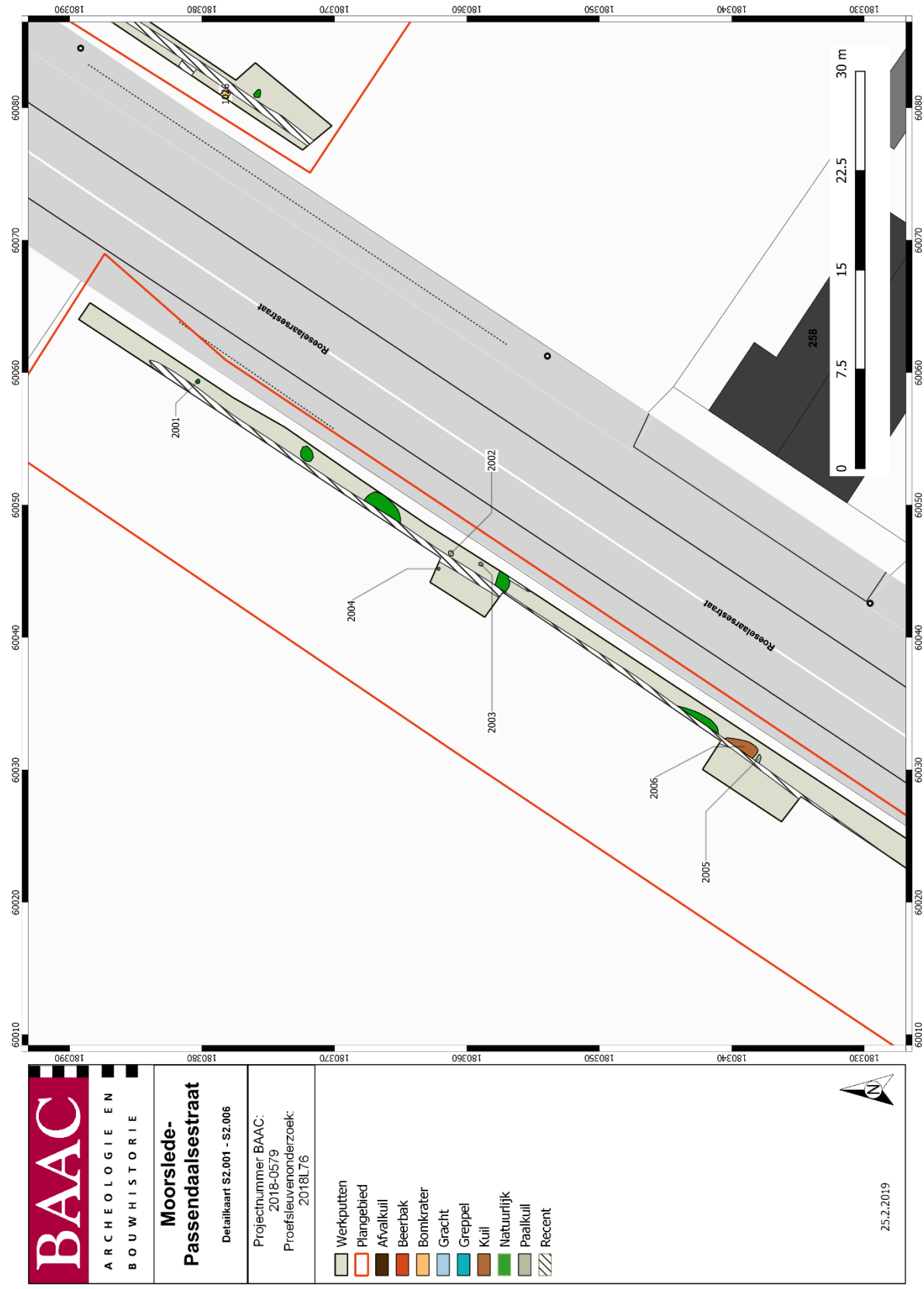
Figuur 62: Vlakfoto S2.002
– WP 2



Figuur 63: Vlakfoto S2.004 – WP 2



Figuur 64: Coupefoto S2.017 – WP 2



Figuur 65: Detailkaart S2.002 tot S2.006²⁶

²⁶ AGIV 2018a

Vier paalkuilen hebben een grijsbruine kleur, gelijkaardig aan sommige kuilen en greppels. De paalkuilen zijn verspreid over WP 2, WP 3 en WP 7. S2.005 bevindt zich in het meer noordelijke deel van WP 2 (Figuur 66 en Figuur 65). Het spoor wordt doorsneden door een recente drainage waardoor een deel van de paalkuil verloren is gegaan. In de vulling bevindt zich mangaan, ijzerconcretie en houtskool. Dit is eveneens het geval in de vulling van S2.017. Deze laatste is iets grijzer van kleur en doorsnijdt S2.011 (Figuur 67). S3.001 is ook doorsneden door een recente drainage (Figuur 68). Het spoor heeft een afgeronde rechthoekige vorm met een zeer duidelijke aflijning. Net als de voorgaande paalkuilen bevat de vulling ijzerconcretie, mangaan en houtskool. De vulling van S7.001 (0.3 m x 0.2 m) is lemiger dan bij de voorgaande sporen. Er is baksteen aangetroffen in de vulling. In de coupe is te zien dat het spoor slechts een drietal centimeter diep is (Figuur 69).



Figuur 66: Vlakkfoto van S2.005 – WP 2



Figuur 67: Vlakkfoto van S2.011 – WP 2



Figuur 68: Vlakkfoto van S3.001 – WP 3



Figuur 69: Coupefoto van S7.001 – WP 7

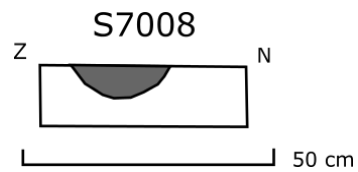
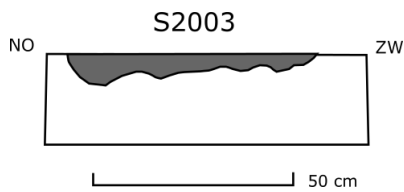
In WP 2, WP 7 en WP 8 (S8.006) zijn paalkuilen aangetroffen met een zeer donkergrijze vulling. Allen hebben afmetingen van ca. 25 cm x 35 cm. Enkel S7.008 is slechts 15 cm breed (Figuur 71). Dit is de enige paalkuil waarin aardewerk is gevonden. Het gaat om een wandfragment rood geglaazuurd aardewerk. S2.003 is in de coupe slechts een drietal centimeter diep (Figuur 70), in tegenstelling tot S7.008, dat tien centimeter diep is. In de vulling van de drie sporen is ijzerconcretie, mangaan en houtskool gevonden.



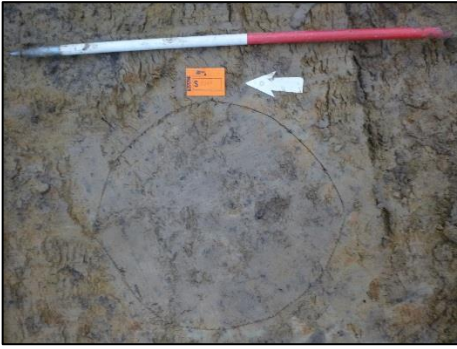
Figuur 70: Coupefoto S2.003 – WP 2



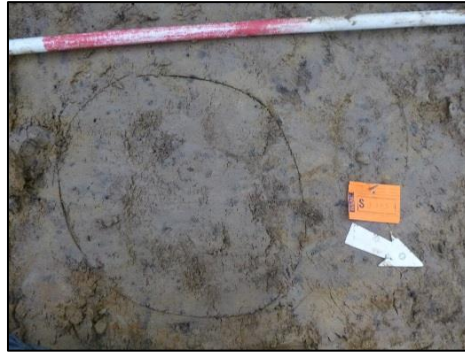
Figuur 71: Coupefoto S7.008 – WP 7



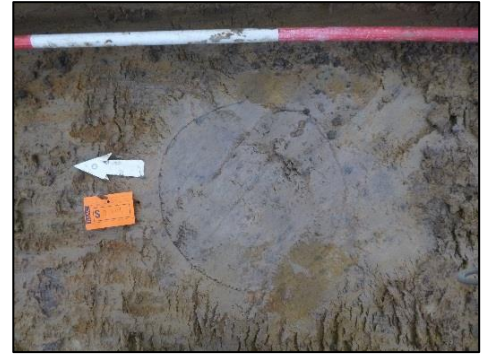
Drie lichtgrijze paalkuilen (S8.002, S8.003 en S8.005) zijn gevonden bij de aanleg van WP 8 (Figuur 25). Deze liggen op 1.2 m en 1.6 m van elkaar. Een kijkvenster is aangelegd om te controleren of deze sporen geen deel uitmaken van een groter geheel. In het kijkvenster zijn geen nieuwe sporen aangetroffen. De drie sporen zijn gecoupeerd en er is gebleken dat de drie sporen in de coupe een gelijkaardige, zeer wazig afgelijnde vulling hebben. S8.003 heeft een diepte van 28 cm, S8.004 een diepte van 16 cm en S8.005 slechts 10 cm. In de vulling is enkel mangaan en ijzerconcretie terug te vinden.



Figuur 72: Vlakfoto van S8.003 – WP 8



Figuur 73: Vlakfoto van S8.004 – WP 8



Figuur 74: Vlakfoto van S8.004 – WP 8



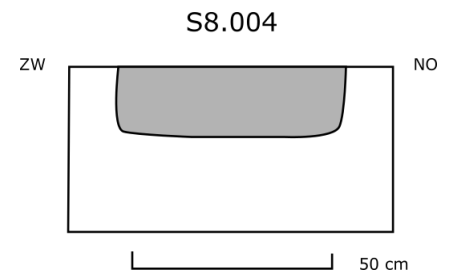
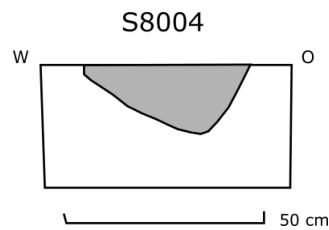
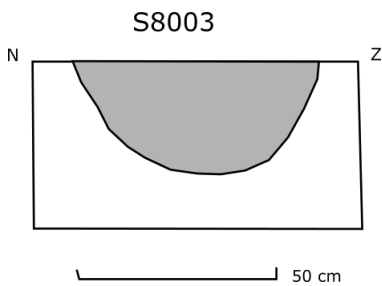
Figuur 75: Coupefoto van S8.003



Figuur 76: Coupefoto van S8.004



Figuur 77: Coupefoto van S8.005



S3.018 is de enige paalkuil met een zandlemige, bruine vulling met brokken moederbodem. Het spoor is rond met een diameter van 0.2 m. In de vulling zit mangaan, houtskool en ijzerconcretie (Figuur 78).



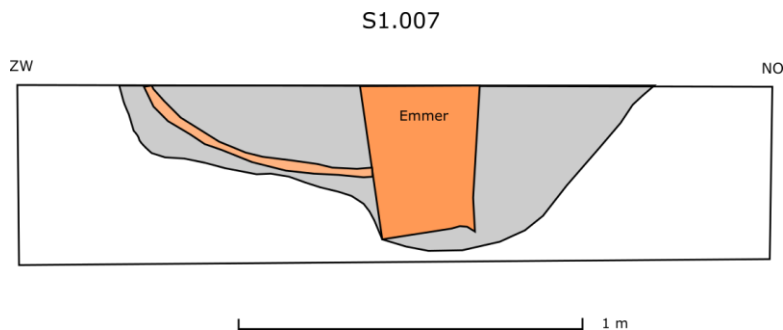
Figuur 78: Vlakfoto van S3.018 – WP 3

Afvalkuilen

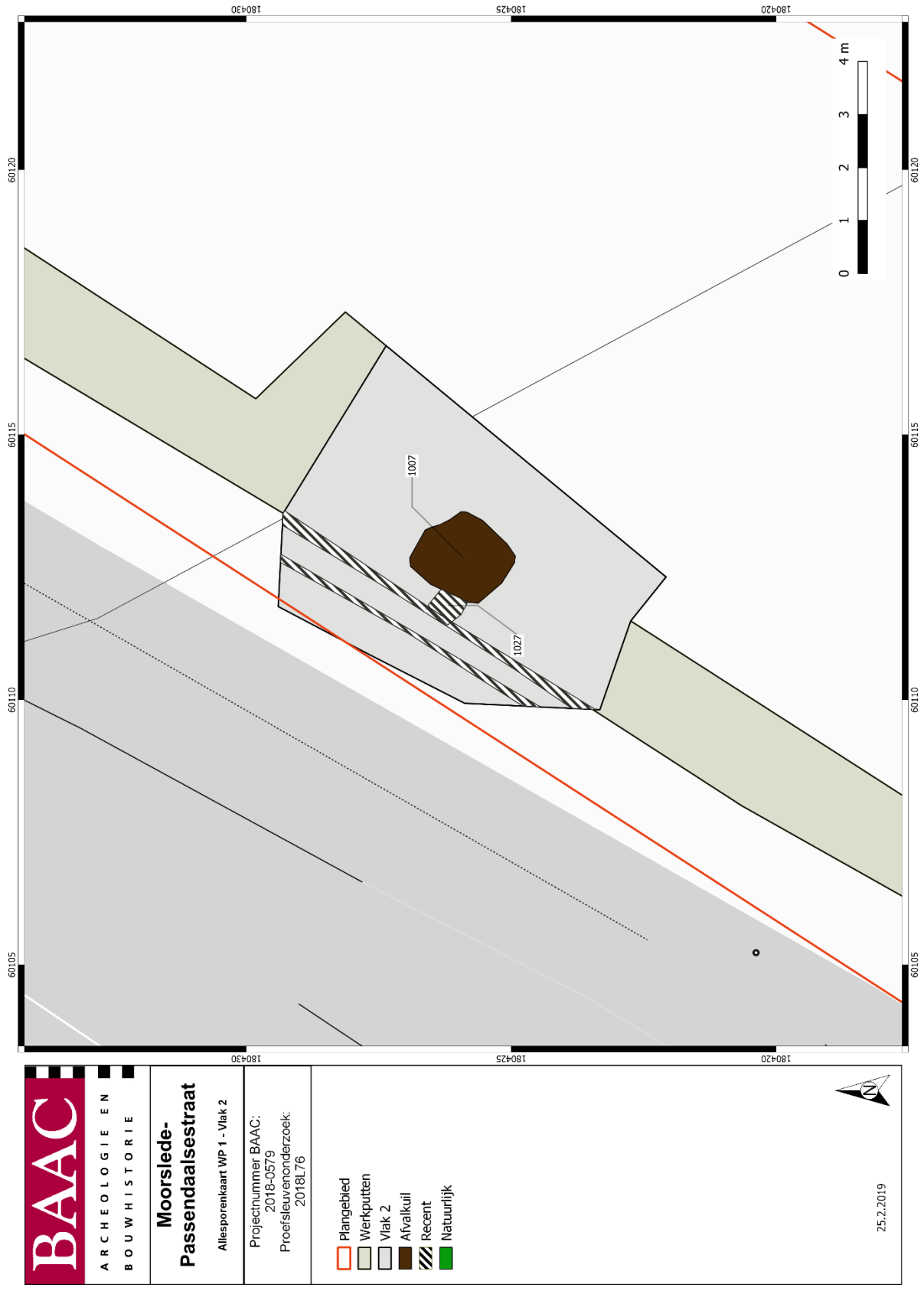
In vier werkputten zijn afvalkuilen aan het licht gekomen. Bij de aanleg van vlak 1 in WP 1 is uit S1.007 veel keukengerei gekomen. De vorm van het spoor doet denken aan een mogelijke veldkeuken uit WOI. Bij de aanleg van vlak 2 is duidelijk geworden dat het om een afvalkuil gaat. Tussen de vele vondsten zijn o.m. emmers, kookpotten, een gasbrander en borden gevonden (Figuur 79). Het spoor is ca. 45 cm diep en 1.6 m lang.



Figuur 79: Metaalvondsten uit de coupe van S1.007 – WP 1



Figuur 80: Coupe van S1.007



Figuur 81: Vlak 2 in WP 1 met afvalkuil²⁷

²⁷ AGIV 2018a

In WP 4 is eveneens een afvalkuil aangetroffen (S4.002). Bij het couperen zijn verschillende metalen vondsten ingezameld (Figuur 16). Het spoor heeft een lengte van 4.5 m. Doordat het deels in de werkputwand ligt is het niet mogelijk te zeggen hoe breed het is. De vulling van de kuil is donker grijs met inclusies van ijzerconcretie, houtskool en baksteen.

S5.002 in WP 5 is een veel kleinere afvalkuil (0.5 m x 0.4 m). De vulling is zeer gelijkaardig aan S4.002. De zandlemige bodem heeft een donkergrijze kleur en bevat eveneens ijzerconcretie, mangaan en baksteen (Figuur 82).



Figuur 82: Vlakfoto van S5.002 – WP 5

Doordat de afvalkuil S8.001 bijna volledig in de wand van WP 8 zit is niet duidelijk wat de eigenlijke grootte van het spoor is. In het spoor zitten veel metaalbrokken, houtskool en baksteen.

Bomkraters

Verspreid over het plangebied zijn zes bomkraters gevonden. In WP 2 (S2.012), WP 3 (S3.028) en WP 7 (S7.010) is telkens één bomkrater herkend. In WP 1 zijn twee kraters aan het licht gekomen (S1.011 en S1.012). Deze sporen zijn te herkennen aan hun ronde vorm, de versmeten vulling en de veelvuldige aanwezigheid van schrapnel en ijzervlekken (Figuur 83 en Figuur 84).

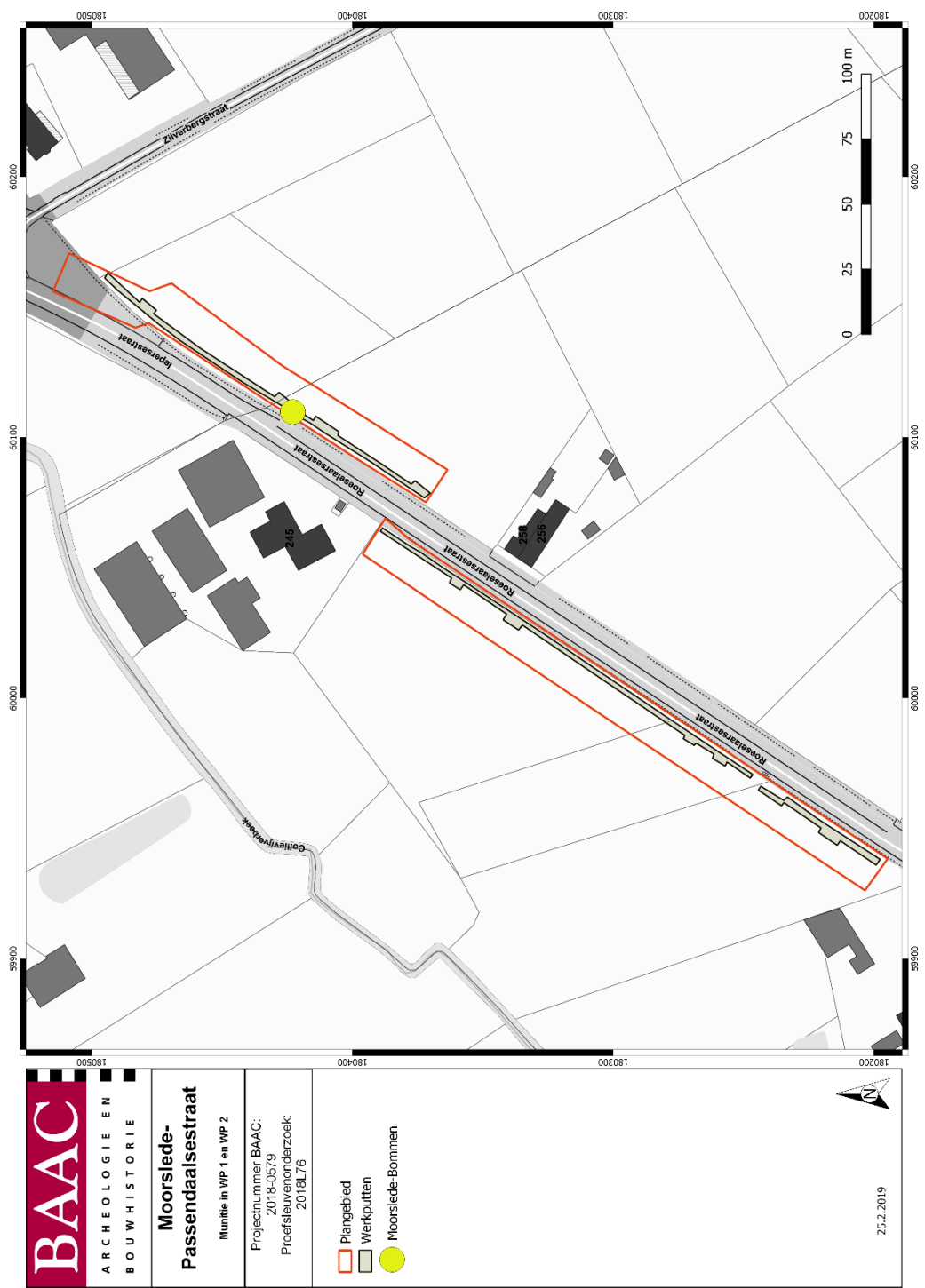


Figuur 83: Vlakfoto van S2.012 – WP 2



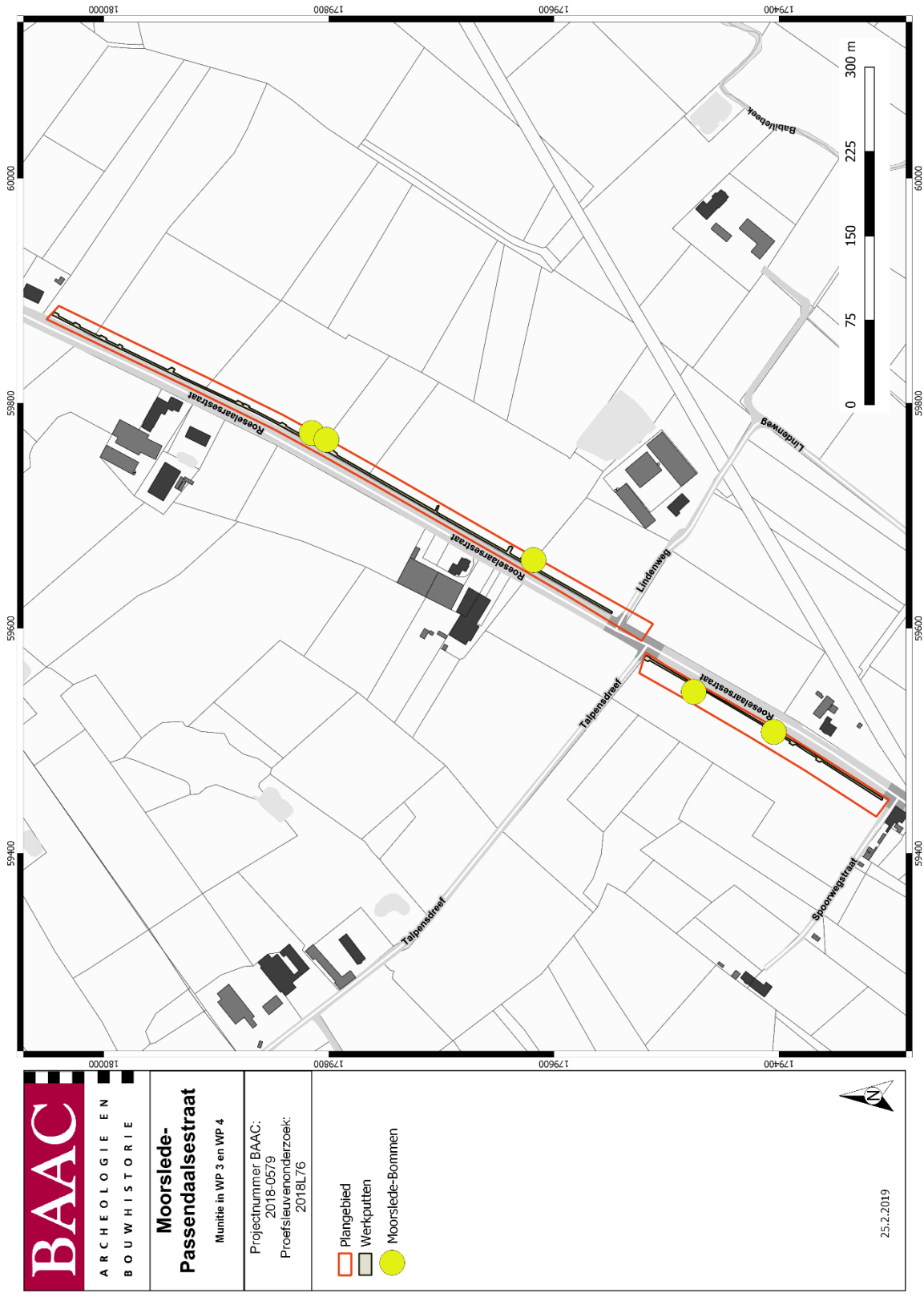
Figuur 84: Vlakfoto van S3.028 – WP 3

Op verschillende plaatsen binnen het plangebied is munitie gevonden (Figuur 85, Figuur 86 en Figuur 87). In de meest noordelijke zones, van WP 1 t.e.m. WP 4, zijn zes Duitse obussen aangetroffen. Deze varieerden van een kaliber van 7.7 tot 15 cm. In WP 5 en WP 6 zijn drie stuks toxische munitie gevonden. Het gaat in dit geval om Engelse 60-ponders.



Figuur 85: Locatie munitie in WP 1 en WP 2²⁸

²⁸ AGIV 2018a



Figuur 86: Locatie munitie in WP 3 en WP 4²⁹

²⁹ AGIV 2018a



Figuur 87: Locatie munitie in WP 5 t.e.m. WP 8³⁰

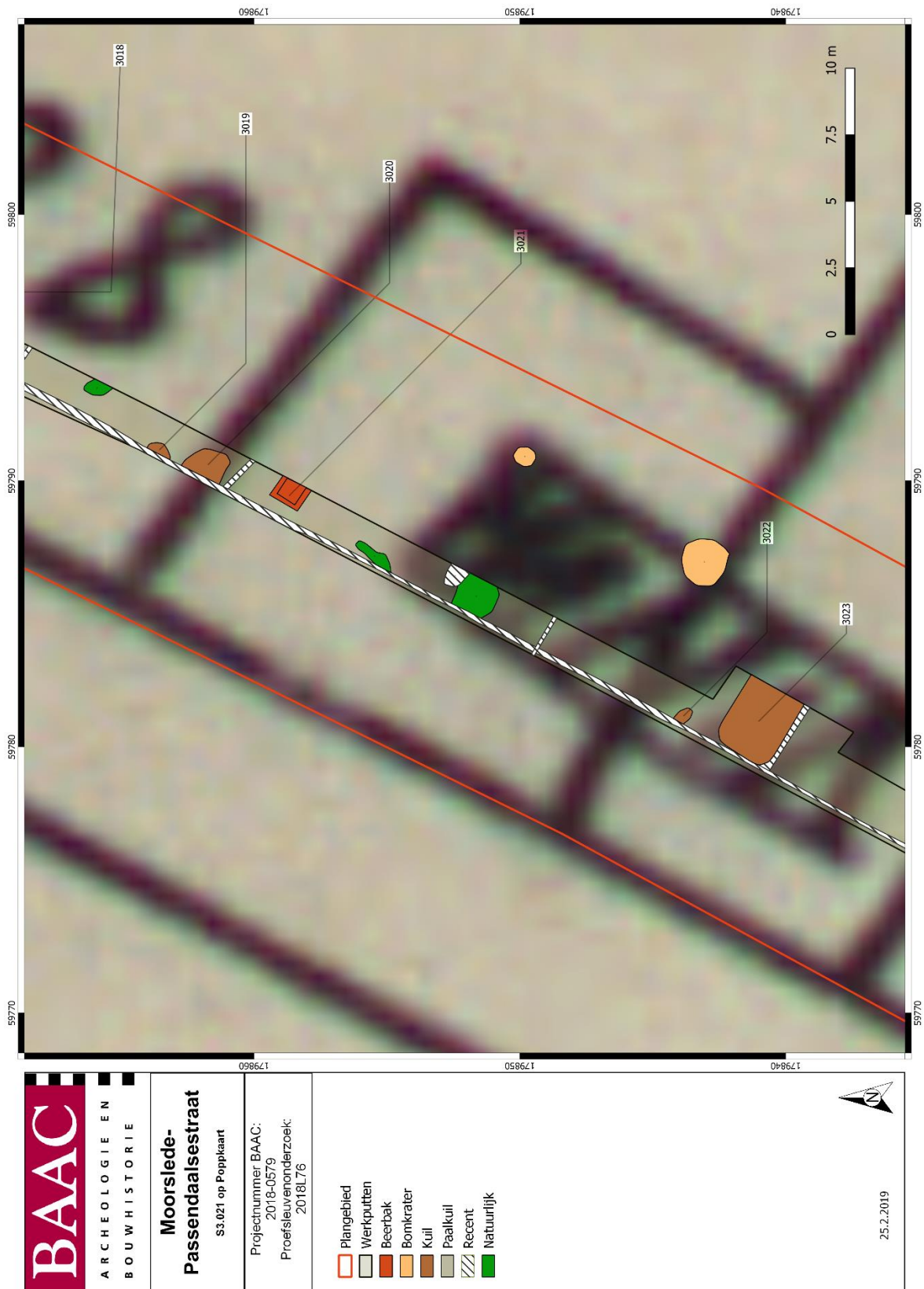
³⁰ AGIV 2018a

Beerbak

In WP 3 is een vierkante, bakstenen structuur aangetroffen (S3.021). De bakstenen (22 cm x 9 cm x 5 cm) hebben een rode kleur met sporen cementmortel. De structuur heeft een totale afmeting van 1.15 m op 0.95 m (Figuur 88 en Figuur 48). Op de binnenkant van de structuur is een laag beer op te merken. Door de aanwezigheid van de cementmortel zou de beerbak gedateerd worden in een periode vanaf de 18^e-19^e eeuw. Op de Poppkaart is een gebouw te zien op enkele meters hiervan (Figuur 89). Mogelijks kan de beerbak eraan teruggekoppeld worden.



Figuur 88: Vlakfoto van S3.021



Figuur 89: S3.021 op de Popkaart³¹

³¹ GEOPUNT 2017

Natuurlijke sporen

Zeven sporen zijn bij de aanleg van het vlak aangeduid als paalkuilen (Figuur 91) of greppels (Figuur 90). Uit de coupe blijkt echter dat het om natuurlijke sporen gaat. De sporen bevinden zich in WP 2, WP 3 en WP 5. In het vlak zagen de sporen er al vaag en heel lichtgekleurd uit zonder scherpe aflijning. Bij het couperen van de sporen is gebleken dat er geen duidelijke vorm zichtbaar is. De vorm van het spoor is grillig en zonder duidelijke aflijning (Figuur 92). Bij S5.008 is zelfs geen onderscheid op te merken tussen het spoor en de moederbodem (Figuur 93).



Figuur 90: Vlakfoto van S3.031 – WP 3



Figuur 91: Vlakfoto van S5.008 – WP 5



Figuur 92: Coupefoto van S3.031



Figuur 93: Coupefoto S5.008

Recente sporen en afgravingen

27 sporen hebben een recente datering gekregen na het couperen of tijdens de uitwerking van het rapport. De sporen bevinden zich in WP 1, WP 2, WP 4 en WP 8. Het gaat om sporen met een zeer versmeten vulling en een scherpe aflijning, waarin zeer recente materialen zoals plastic zijn aangetroffen. Anderen zijn bij het couperen als drainage geïdentificeerd.



Figuur 94: Vlakfoto van S4.001



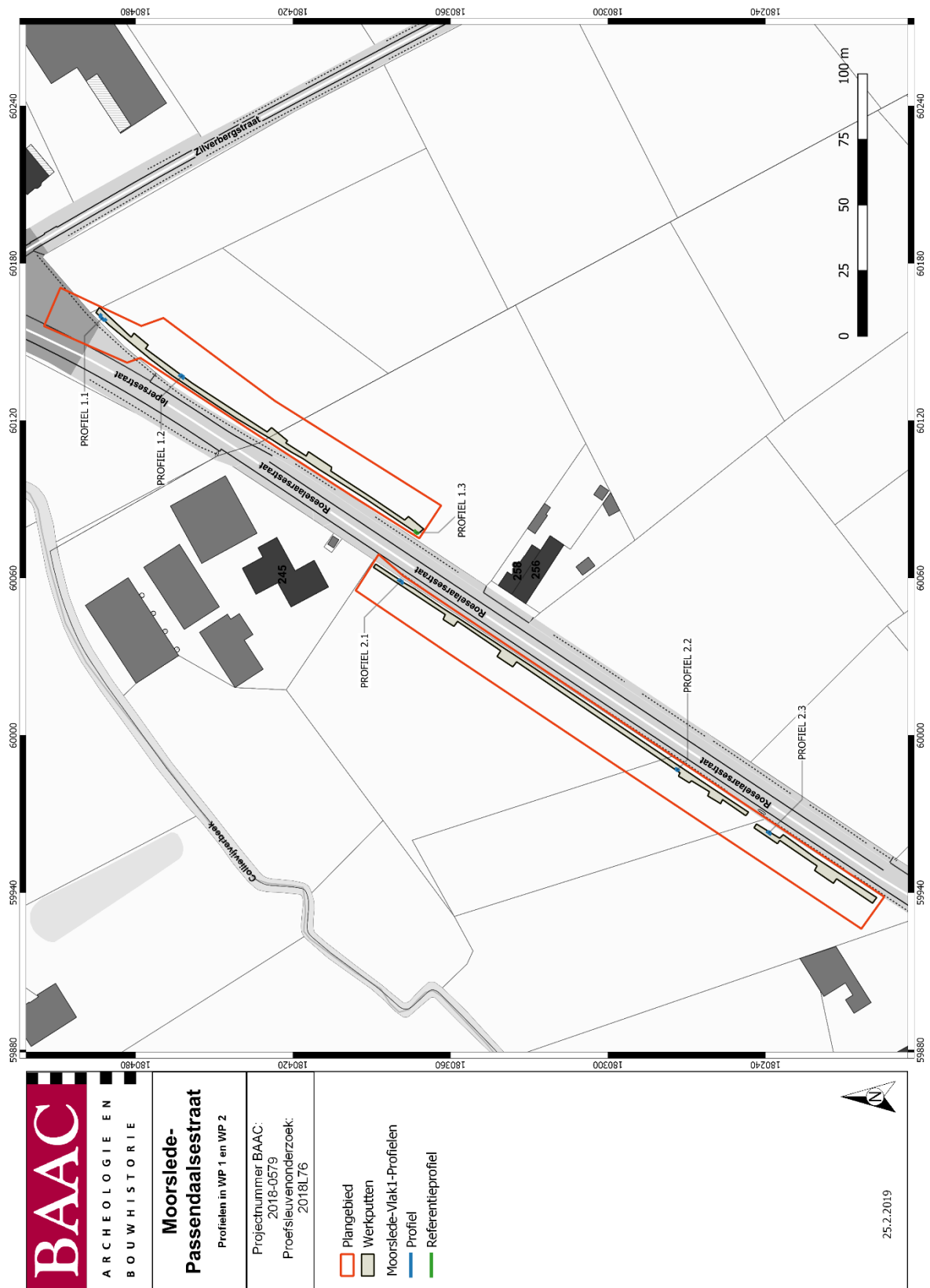
Figuur 95: Vlakfoto van S8.009

Over het gehele plangebied zijn dus 120 sporen aangetroffen. De sporen zijn goed herkenbaar, direct onder de ploeglaag. Het gaat voornamelijk om greppels en alleenstaande kuilen. Daarnaast zijn eveneens paalkuilen en afvalkuilen aangetroffen. Slechts enkele sporen zijn gedateerd a.d.h.v. vondsten, allen vanaf de 17^e eeuw. Hoewel enkele afvalkuilen in het begin van de 20^e eeuw zijn gedateerd is geen enkel te linken aan WOI. Wel zijn enkele bomkraters aangetroffen die in die periode te situeren zijn. Het grootste deel van de sporen is niet gedateerd door het ontbreken van vondsten.

2.3.5 Assessment onderzoeksterrein

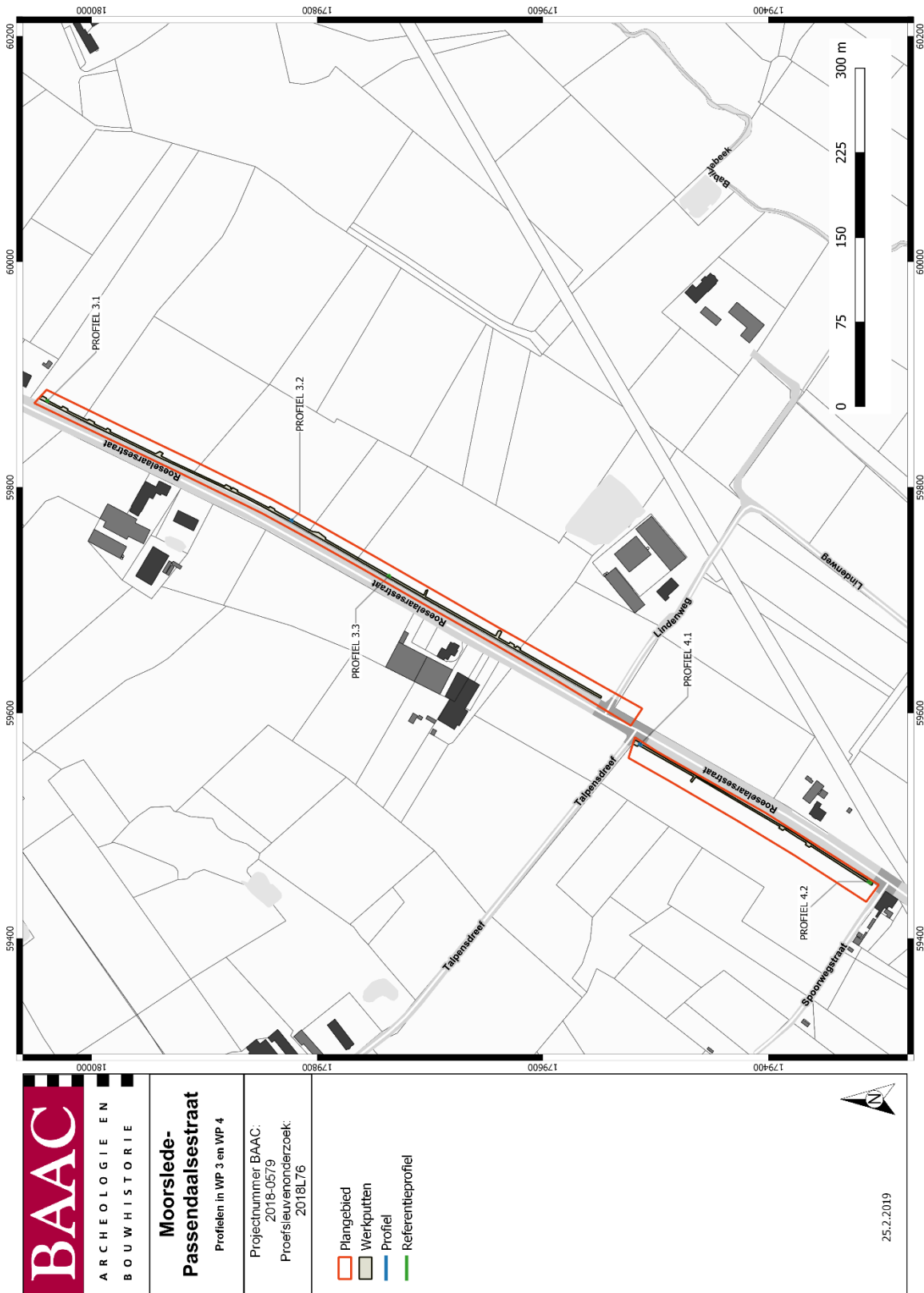
Er werden over het gehele plangebied 14 profielen aangelegd, waarvan vijf als referentieprofielen werden beschreven, representatief voor de bodemopbouw in elk van de afzonderlijke deelgebieden (Figuur 96, Figuur 97 en Figuur 98). Het gaat om de profielen 1.3, 3.1, 3.3, 4.2 en 5.1. Doordat de teelaarde is afgegraven voorafgaand aan de proefsleuven gaat het om afgetopte profielen, waarbij de bovenste 20 à 30 cm van de bouwvoor reeds verwijderd werd.

De overige profielen zijn eveneens gefotografeerd. Ze worden echter niet beschreven binnen deze nota.



Figuur 96: Locatie profielen in WP 1 en WP 2³²

³² AGIV 2018a



Figuur 97: Locatie profielen in WP 3 en WP 4³³

³³ AGIV 2018a



<p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Moorslede- Passendaalsestraat</p> <p>Profielen in WP 5, 6, 7 en 8</p>	<p>Projectnummer BAAC: 2018-0579 Proefsleuvenonderzoek: 2018L76</p>	<p> Plangebied Werkputten Profiel Referentieprofiel </p>	<p>25.2.2019</p>
	<p>Projectnummer BAAC: 2018-0579 Proefsleuvenonderzoek: 2018L76</p>			<p>25.2.2019</p>

Figuur 98: Locatie profielen in WP 5 t.e.m. WP 8³⁴

Referentieprofiel 1.3 (Tabel 2, Figuur 99), gelegen in het zuidelijk punt van WP 1, vertoonde drie bodemhorizonten en was representatief voor de bodemopbouw in WP 1 en 2. De top werd gekenmerkt door een donkerbruine ploeglaag (Ap-horizont) van 25 cm dikte, bestaande uit matig humeuze lichte zandleem met matig veel wortels en enkele puinresten. Tussen de 25 en 50 cm beneden maaiveld bevond er zich een AC-overgangshorizont, bestaande uit licht humeuze lichte zandleem, met matig veel bioturbatie. Vanaf 50 cm beneden maaiveld lag de moederbodem (Cg-horizont) met oranjebruin licht zandleem met matig veel ijzervlekken, enkele mangaanvlekken, en enkele grindstukken, duidend op een pakket dat afgezet is onder invloed van hellingsprocessen. De bodem was volledig ontkalkt.

Tabel 2: WP 1 Profiel 3

Laag	Diepte*	Horizont	Textuur	Beschrijving
H1	0-25	Ap	P (Z3, SMK)	DGRDBR, V, H2, WO2, APO1, CA1, O
H2	25-50	AC	P (Z3, SMK)	BRDBR, V, H1, WO1, BIO2, CA1, O, DU/r
H3	50-90	Cg	P (Z3, SMK)	ORGR, V, FE2, MN1, G1, CA1, O, DU/r, colluvium
Opmerking: GWT niet bereikt				



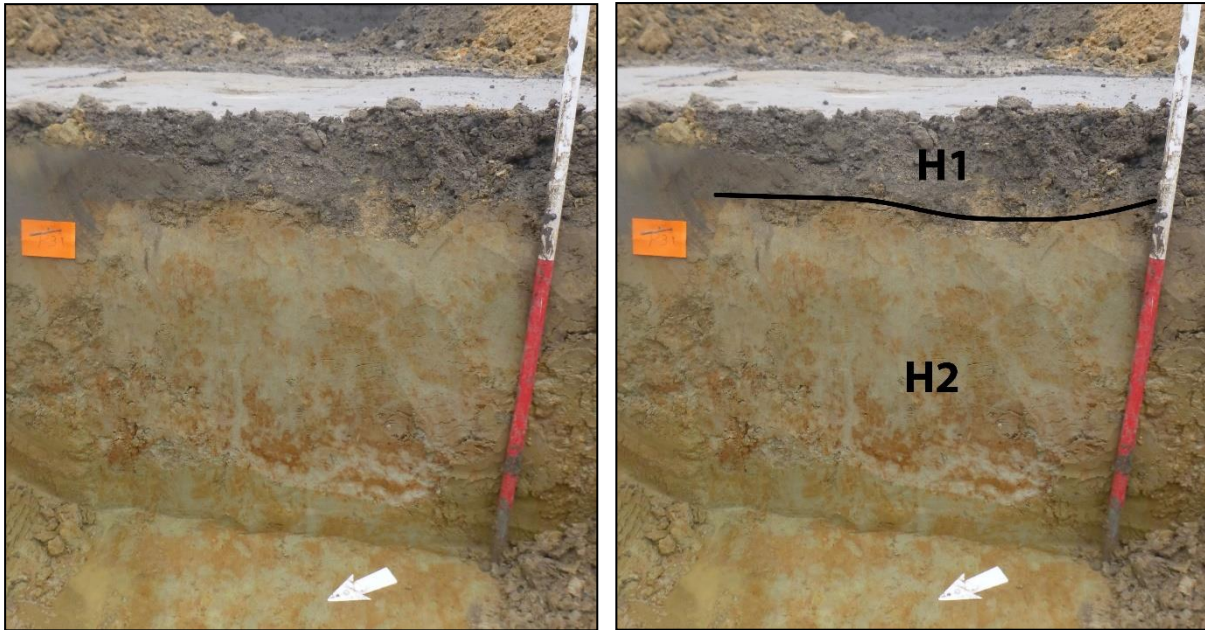
Figuur 99: Referentieprofiel 1.3 (links); met aanduiding horizonten (rechts).

Referentieprofiel 3.1 (Tabel 3, Figuur 100), gelegen in het noordelijke punt van WP 3, vertoonde twee bodemhorizonten en was representatief voor de bodemopbouw in het noorden van WP 3. Onder de ploeglaag (Ap-horizont) werd onmiddellijk de moederbodem waargenomen (Cg-horizont), bestaande uit oranjebruin licht zandleem met matig veel ijzervlekken, enkele mangaanvlekken, en enkele grindstukken, eveneens duidend op een pakket dat afgezet is onder invloed van hellingsprocessen. De bodem was volledig ontkalkt.

Tabel 3: WP 3 Profiel 1

Laag	Diepte*	Horizont	Textuur	Beschrijving
H1	0-20	Ap	S (Z3, SMK)	DGRDBR, V, H2, WO2, APO2, CA2, O
H2	20-80	Cg	P (Z3, SMK)	ORGR, V, FE2, MN1, G1, CA1, O, DU/r, colluvium
Opmerking: GWT niet bereikt				

³⁴ AGIV 2018a

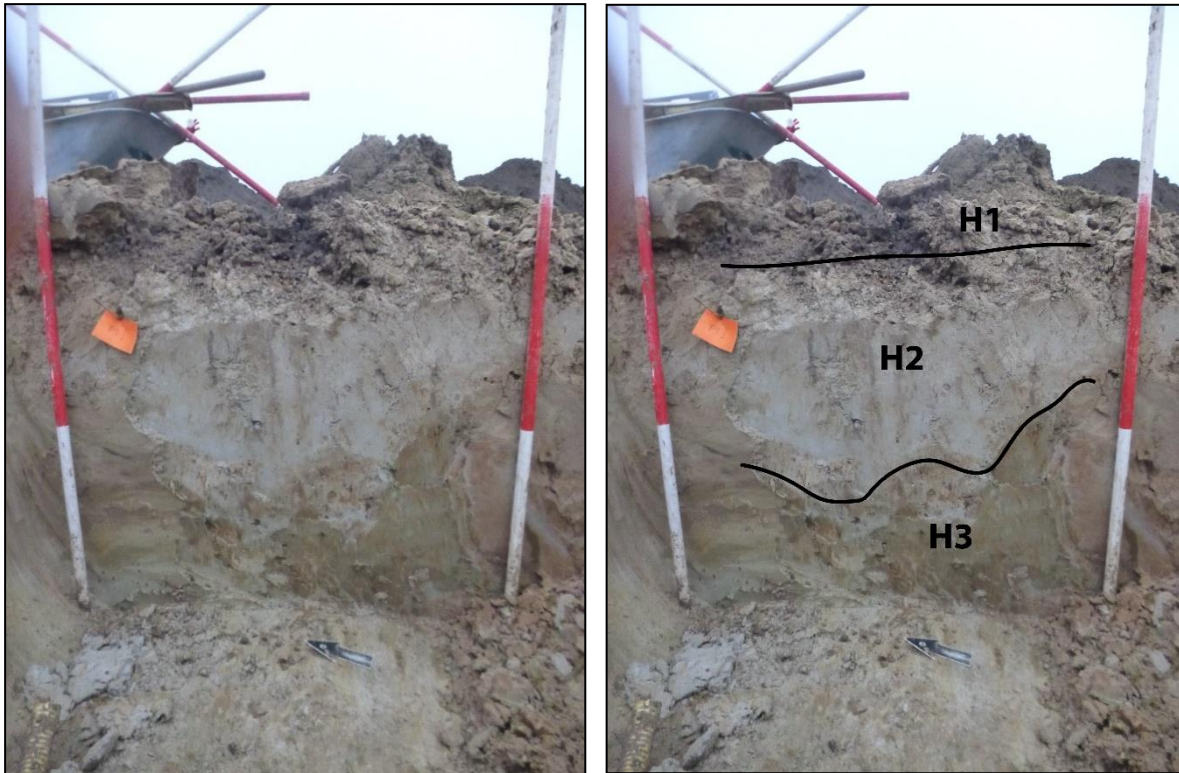


Figuur 100: Referentieprofiel 3.1 (links); met aanduiding horizonten (rechts).

Referentieprofiel 3.3 (Tabel 4, Figuur 101), centraal gelegen in WP 3, vertoonde drie bodemhorizonten en was representatief voor de bodemopbouw in het zuiden van WP 3. Onder de ploeglaag (A_p-horizont), en onder een 50 cm dik colluviumpakket (1C-horizont), werden er op 80 cm diepte bruingroene lemige klei afzettingen waargenomen van het Lid van Kortemark, met een duidelijk sterk onregelmatige en scherpe erosieve bovengrens (2C-horizont). De bodem was volledig ontkalkt.

Tabel 4: WP 3 Profiel 3

Laag	Diepte*	Horizont	Textuur	Beschrijving
H1	0-30	A _p	P (Z3, SMK)	DBR, V, H2, WO2, APO1, CA1, O
H2	30-80	1C	P (Z3, SMK)	LBRLGE, V, CA1, FE1, MN1, O, SA/r, G1, colluvium
H3	80-100	2C	Ua	BRGN, V, CA1, FE1, OR, SA/o, tertiair
Opmerking: GWT niet bereikt				



Figuur 101: Referentieprofiel 3.3 (links); met aanduiding horizonten (rechts).

Referentieprofiel 4.2 (Tabel 5, Figuur 102), gelegen in het zuidelijke punt van WP 4, vertoonde vier bodemhorizonten en was representatief voor de bodemopbouw in WP 4. Onder het colluviumpakket (1C-horizont), werd er in dit profiel nog een basisgrindlaag waargenomen, gelegen bovenop een pakket herwerkt tertiair en bestaande uit geelgrijs lemig zand met heel veel grindbrokken (2C-horizont). Het onderliggende pakket herwerkt tertiair (3C-horizont) bestond uit geelgrijs kleilig zand met matig veel kleibrokken en enkele grindstukjes. De bodem was volledig ontkalkt.

Tabel 5: WP 4 Profiel 2

Laag	Diepte*	Horizont	Textuur	Beschrijving
H1	0-30	Ap	P (Z3, SMK)	DBR, V, H2, WO2, CA1, O
H2	30-80	1C	S (Z3, SMK)	BRGE, V, CA1, FE1 O, SA/r, G1, colluvium
H3	80-100	2C	S (Z3, SMK)	GEGR, V, CA1, O, SA/o, G3, colluvium, basisgrind
H4	100-130	3C	Se (Z3, SMK)	GEGR, V, KB2, CA1, OR, SA/o, G1, herwerkt tertiair
Opmerking: GWT niet bereikt				

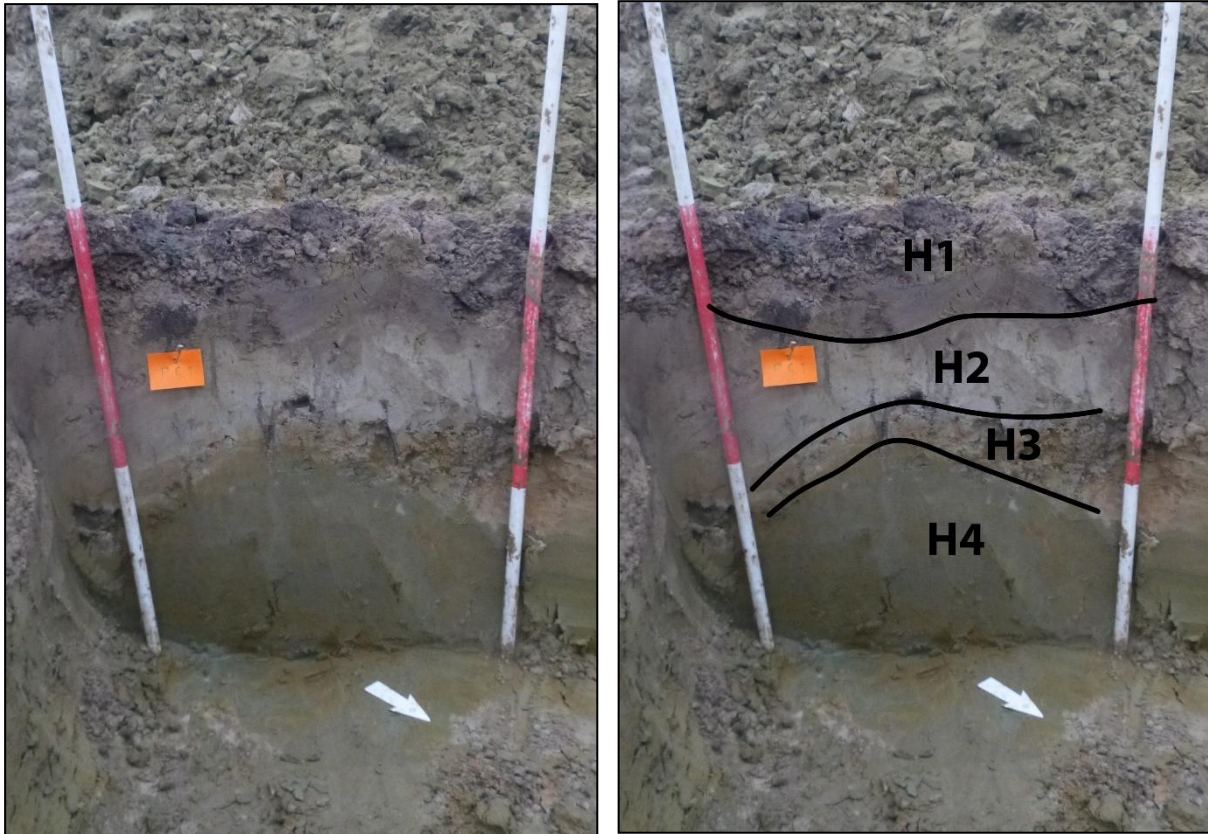


Figuur 102: Referentieprofiel 4.2 (links); met aanduiding horizonten (rechts).

Referentieprofiel 5.1 (Tabel 6, Figuur 103), gelegen in WP 5, vertoonde vier bodemhorizonten en was representatief voor de bodemopbouw van WP 5, 6, en 7. Dit profiel vertoonde een sterk gelijkaardige bodemopbouw als referentieprofiel 4.2. Het verschil met profiel 4.2 is de aanwezigheid van een massief lemig kleipakket van het Lid van Kortemark op 60 cm diepte (3C-horizont), in plaats van een herwerkt tertiair zandig kleipakket bij profiel 4.2 op 100 cm diepte. De bodem was volledig ontkalkt.

Tabel 6: WP 5 Profiel 1

Laag	Diepte*	Horizont	Textuur	Beschrijving
H1	0-30	Ap	P (Z3, SMK)	DBRDGR, V, H2, CA1, O
H2	30-50	1C	S (Z3, SMK)	BRLGR, V, CA1, O, DU/, G1, colluvium
H3	50-60	2C	S (Z3, SMK)	LGR, V, CA1, O, SA/o, G3, colluvium, basisgrind
H4	60-100	3C	Ua	GRGN, V, CA1, OR, SA/o, tertiair
Opmerking: GWT niet bereikt				



Figuur 103: Referentieprofiel 5.1 (links); met aanduiding horizonten (rechts).

Interpretatie onderzochte gebied

Ondanks de grote hoogteverschillen en grote afstand tussen de werkputten onderling, is de bodemopbouw in heel het plangebied toch sterk gelijkaardig. Zo wordt de bovengrond in het algemeen gekenmerkt door een lichte zandleembodem zonder profielontwikkeling, waarvan de waterhuishouding op het moment van onderzoek matig nat was. Voor het afgraven van de teelaarde was de Ap-horizont in het plangebied rond de 40-50 cm dik en wordt onmiddellijk opgevolgd door de moederbodem, duidelijk te onderscheiden van elkaar door een verschil in kleur. De moederbodem bestond in alle profielen aan de top uit laat-weichseliaanse colluviale afzettingen van variabele dikte. Hieronder werden op ongeveer 100 cm diepte tertiaire afzettingen waargenomen van het Lid van Kortemark (lemige klei), eventueel gescheiden met bovenliggend colluviumpakket door een 10 cm dikke basisgrindlaag. De tertiaire afzettingen kunnen in een zekere mate herwerkt zijn (profiel 4.2). In WP 1 en 2 werd het tertiair niet aangetroffen omdat de quartaire colluviumpakketten hier in het algemeen dikker waren.

Confrontatie resultaten eerder vooronderzoek

Volgens de tertiairgeologische kaart ligt in het plangebied op geringe diepte de Formatie van Tiel, Lid van Kortemark. Deze formatie, af en toe in herwerkte vorm, werd waargenomen in alle werkputten behalve WP 1 en 2. Volgens de bureaustudie is het plangebied op de quartairgeologische kaart met schaal 1:200.000 gekarteerd als profieltype 1 (eolische afzettingen (zand tot silt) afgezet tijdens het weichseliaan, mogelijks vroeg-holoceen). De meer gedetailleerde kaart toont dat WP 1 ligt in type 11 (zandige tot zandlemige eolische afzettingen bovenop hellingsafzettingen), WP 2 en een deel van werkput 3 in type 4 (zandige tot zandlemige eolische afzettingen), en alle andere werkputten in type

1 (zandig tot kleiig materiaal minder dan 1.2m dikte). De profielen tijdens het veldwerk hebben aangetoond dat eolische afzettingen overal afwezig zijn en mogelijks afgetopt of opgenomen geweest zijn in de ploeglaag, en dat elke werkput getypeerd werd door hellingsafzettingen van variabele doch meestal geringe dikte, die rechtstreeks liggen op tertiaire afzettingen.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als voornamelijk een lichte zandleembodem met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B horizonten en met een variabele waterhuishouding. (Pcc, Pdc, Pbc). De profielen hebben aangetoond dat de bodem over het gehele plangebied kan getypeerd worden als een lichte zandleembodem zonder profielontwikkeling, waarvan de waterhuishouding op het moment van onderzoek matig nat was. Er werden nergens restanten van een textuur B horizont aangetroffen. Deze is vermoedelijk reeds afgetopt of volledig opgenomen geweest in de ploeglaag.

Tabel 7: Legende

<p>*Diepte in cm</p> <p><u>Textuurklasse</u> Z = zand S = lemig zand Se = kleiig zand P = lichte zandleem L = zandleem Le = zware zandleem A = leem Al = lichte leem Ae = zware leem Ua = lemige klei El = lichte klei E = klei Ez = zandige klei U = zware klei Ue = zeer zware klei M = mergel V = veen B = slib, slibhoudend Za = Zavel, zavelhoudend G = grind H = hout Sc = schelp X = niet benoemd</p> <p><u>Type zand</u> Z1 = uiterst fijn zand Z2 = zeer fijn zand Z3 = fijn zand Z4 = matig fijn zand Z5 = matig grof zand Z6 = grof zand Z7 = zeer grof zand Z8 = uiterst grof zand</p> <p><u>Spreidingklasse</u> SZG = slecht gesorteerd SMG = matig slecht gesorteerd SMK = matig goed gesorteerd SZK = goed gesorteerd</p>	<p><u>Kleur</u> D = donker L = licht BR = bruin GE = geel OR = oranje GR = grijs ZW = zwart RO = rood BL = blauw GN = groen WI = wit</p> <p><u>Aard bovengrens</u> SA/ = abrupt (0-2 cm) DU/ = duidelijk (2-5 cm) GE/ = geleidelijk (5-15 cm) DI/ = diffuus (>15 cm)</p> <p>/r = recht /g = gegolfd /o = onregelmatig /b = gebroken</p> <p><u>Brokken en vlekken</u> ZB = zandbrokken KB = kleibrokken VB = veenbrokken LB = leembrokken HS = humusspikkels HV = humusvlekken GV = gevlekt</p> <p><u>Sublagen</u> ZL/ = zandlagen KL/ = kleilagen SL/ = siltlagen LL/ = leemlagen VL/ = veenlagen GL/ = grindlagen CL/ = schelpenlagen DL/ = detrituslagen HL/ = humuslagen</p>	<p>/zu = zeer dun /du = dun /dk = dik /zk = zeer dik /wi = wisselende diktes</p> <p><u>Oxidatie/reductie</u> O = oxidatie R = reductie OR = oxidatie en reductie</p> <p><u>Bijmengsel humus</u> H = humus</p> <p><u>Bijmengsel grind</u> G = grind</p> <p><u>Kalkgehalte</u> CA1 = kalkloos CA2 = kalkarm CA3 = kalkrijk CA4 = kalkconcreties</p> <p><u>Plantenresten</u> WO = wortelresten PR = plantenresten BL = bladeren RI = riet HO = hout</p> <p><u>IJzer/Mangaan</u> FE = ijzervlekken MN = mangaanvlekken FM = ijzer- en mangaanvlekken FE9 = ijzerconcreties MN9 = mangaanconcreties FM9 = ijzer- en mangaanconcreties</p>	<p><u>Schelpresten</u> R/ = schelp (onbepaald) M/ = schelp (marien) W/ = schelp (wadplaat) T/ = schelp (terrestrisch) Z/ = schelp (zoetwater)</p> <p>/g = gruis /f = fragment /c = compleet</p> <p><u>Archeologie</u> AW = aardewerk RL = verbrand leem HK = houtskool OB = onverbrand bot VB = verbrand bot VS = vuursteen AP = archeologisch puin APO = puin FO = fosfaat BS = baksteen</p> <p><u>Vochtigheid</u> D = droog V = vochtig N = Nat</p> <p><u>Suffix</u> 1 = weinig 2 = matig veel 3 = veel</p>
---	--	--	---

2.3.6 Historiek

Zie Paragraaf 1.2.2 in de archeologienota (ID5087)³⁵

2.3.7 Archeologisch kader

Zie Paragraaf 1.2.3 in de archeologienota (ID5087)³⁶

2.3.8 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Binnen het onderzoeksterrein zijn sporen aangetroffen die in minstens twee verschillende perioden gedateerd kunnen worden, de 17^e-18^e eeuw en de 19-20^e eeuw. Kuilen en greppels komen het meeste voor. Daarnaast zijn eveneens paalkuilen en afvalkuilen aangetroffen. Enkele bomkraters en een beerbak zijn ook aanwezig.

Slechts een gracht en een paalkuil kunnen a.d.h.v. het gevonden aardewerk gedateerd worden in de 17^e-18^e eeuw. De sporen bevinden zich beiden in WP 7.

De afvalkuilen, verspreid over het gehele plangebied bevatten telkens materiaal, te dateren in de 20^e eeuw. In S1.007 zijn borden industrieel wit met stempels specifiek gedateerd in 1920-1930. Voor de bouw van de beerput in WP 3 is cementmortel gebruikt. Dit plaatst de structuur in de 19^e-20^e eeuw.

In de meeste sporen bleek echter geen (daterend) materiaal aanwezig. De sporen bevinden zich verspreid over het gehele plangebied en er is veel verschil in vulling, type en afmetingen van de sporen. Hierdoor kunnen ze niet gedateerd of aan elkaar gelinkt worden. Ondanks het feit dat enkele sporen zich op een geringe afstand van elkaar bevonden, zijn geen structuren herkend.

2.3.9 Confrontatie resultaten eerder vooronderzoek

2.3.9.1 Aardkundige bevindingen

Volgens de tertiairgeologische kaart ligt in het plangebied op geringe diepte de Formatie van Tielt, Lid van Kortemark. Deze formatie, af en toe in herwerkte vorm, werd waargenomen in alle werkputten behalve werkput 1 en 2. Volgens de bureaustudie is het plangebied op de quartairgeologische kaart met schaal 1:200.000 gekarteerd als profieltype 1 (eolische afzettingen (zand tot silt) afgezet tijdens het weichseliaan, mogelijks vroeg-holoceen). De meer gedetailleerde kaart toont dat werkput 1 ligt in type 11 (zandige tot zandlemige eolische afzettingen bovenop hellingsafzettingen), werkput 2 en een deel van werkput 3 in type 4 (zandige tot zandlemige eolische afzettingen), en alle andere werkputten in type 1 (zandig tot kleilig materiaal minder dan 1.2m dikte). De profielen tijdens het veldwerk hebben aangetoond dat eolische afzettingen overal afwezig zijn en mogelijks afgetopt of opgenomen geweest zijn in de ploeglaag, en dat elke werkput getypeerd werd door hellingsafzettingen van variabele doch meestal geringe dikte, die rechtstreeks liggen op tertiaire afzettingen.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als voornamelijk een lichte zandleembodem met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B horizonten en met een variabele waterhuishouding. (Pcc, Pdc, Pbc). De profielen hebben aangetoond dat de bodem over het gehele plangebied kan getypeerd worden als een lichte zandleembodem zonder profielontwikkeling, waarvan de waterhuishouding op het moment van onderzoek matig nat was. Er werden nergens restanten van een textuur B horizont aangetroffen. Deze is vermoedelijk reeds afgetopt of volledig opgenomen geweest in de ploeglaag.

³⁵ CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

³⁶ CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

2.3.9.2 Historisch archeologisch en cultureel kader

In de archeologienota werd een archeologische verwachting voor het plangebied opgesteld.

Goed bewaarde steentijdartefactenvindplaatsen werden niet verwacht binnen het plangebied, doordat het huidig maaiveld toen reeds ter hoogte van het maaiveld lag. Een groot deel van steentijdvindplaatsen zou reeds grotendeels in de teelaarde zijn opgenomen door middeleeuwse, postmiddeleeuwse en recentere landbouwactiviteiten. Dit is bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek.

Door de ligging en de bodemopbouw van het terrein werden sporen verwacht vanaf de metaaltijden t/m recente periodes. Hoewel bij de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek verschillende archeologische sporen zijn aangetroffen kan niet bevestigd worden of er sporen aanwezig zijn die voor de 16^e-17^e eeuw gedateerd kunnen worden.

Door de ligging van het plangebied werden niet echt sporen uit WOI verwacht, afgezien van enkele mogelijke oefenloopgraven. Wel bestond een grote kans op het aantreffen van munitie door de nabijheid van de frontlijn van de Derde Slag om Ieper. Dit werd bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er zijn geen sporen uit WOI aangetroffen, ook de oefenloopgraven niet. Wel zijn verschillende stuks munitie aangetroffen.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat de hoge verwachting voor sporen vanaf de metaaltijden niet ingelost zijn. Ook de niet gedateerde sporen kunnen niet met elkaar in verband gebracht worden. Er zijn op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek geen aanwijzingen aangetroffen dat het plangebied tijdens de prehistorie, de metaaltijden en de middeleeuwen bezocht of gebruikt werd door mensen.

2.3.9.3 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Binnen het plangebied zijn, gezien het grote oppervlakte, relatief weinig archeologische sporen aangetroffen. Een groot aantal sporen zijn geïdentificeerd als greppels of alleenstaande kuilen. De meeste sporen kunnen niet gedateerd worden door de weinige vondsten. Enkele sporen waarin vondsten aangetroffen zijn worden gedateerd vanaf de 17^e eeuw. Geen enkele structuur is herkend.

Voor het hele terrein geldt dus een matig tot lage verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed.

2.3.9.4 Onderzoeksvragen: Antwoorden

- *Wat is de staat van de bodem? Is de bodemopbouw intact en is er sprake van onvoorziene bodemprocessen?*

Het gehele plangebied wordt in het algemeen gekenmerkt door een lichte zandleembodem zonder profielontwikkeling, waarvan de waterhuishouding op het moment van onderzoek matig nat was. Volgens de bodemkaart zou er overal een verbrokkelde textuur B horizont moeten aanwezig zijn, maar deze horizont werd in geen enkele werkput waargenomen. Volgens de quartairgeologische kaart zouden eveneens in werkputten 1 tot en met 4 eolische afzettingen aanwezig moeten zijn. Deze eolische afzettingen werden nergens waargenomen. In elk profiel bestond de moederbodem uit hellingsafzettingen bovenop tertiaire afzettingen. Vermoedelijk zijn de eolische horizonten die bodemvorming weergeven reeds afgetopt of opgenomen in de ploeglaag.

- *Zijn er sporen aanwezig? Zijn deze van natuurlijke of antropogene aard? Wat is de relatie tussen de bodem(horizonten) en de archeologische sporen? Wat is de bewaringstoestand van gegeven sporen? Maken zij deel uit van één of meerdere structuren? Behoren zij tot één of meerdere tijdsperioden? In welke mate is WO1-erfgoed aanwezig binnen het projectgebied?*

Over het gehele plangebied is een totaal van 120 sporen aangetroffen. De sporen zijn goed herkenbaar, direct onder de ploeglaag. Het gaat voornamelijk om greppels en alleenstaande kuilen. Slechts enkele sporen zijn gedateerd a.d.h.v. vondsten, allen vanaf de 17^e eeuw. Hoewel enkele afvalkuilen in het begin van de 20^e eeuw zijn gedateerd is geen enkel te linken aan WO1.

- *Kunnen uitspraken gedaan worden omtrent landschapsinrichting/-gebruik op basis van de sporen? Spreken we over een nederzetting, artisanale zone, funeraire site, of een conglomeraat?*

Enkel in WP 8 zijn drie paalkuilen op een geringe afstand van elkaar gevonden. Bij het aanleggen van het kijkvenster zijn echter geen nieuwe sporen aangetroffen. De beerbak kan wel gelinkt worden aan 19^e-eeuwse bewoning, aangeduid op de Poppkaart. De vele greppels kunnen wijzen op een onderverdeling van het landschap. Doordat een datering van de greppels niet mogelijk is en er een groot verschil is in oriëntatie, vulling en afmetingen lijkt er geen onderlinge link te bestaan.

Hierdoor kunnen we concluderen dat er geen concrete (functionele) sites kunnen afgebakend worden op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek.

- *Zijn er, indien aanwezig, specifieke aspecten die extra aandacht verdienen in het kader van vervolgonderzoek? Is staalname hiertoe aangewezen?*

N.v.t.

- *Wat is de precieze waarde van de archeologische vindplaats en weegt deze op tegen de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Hoe kan een eventueel conflict tussen beide het best gemitigeerd worden?*

Het proefsleuvenonderzoek heeft een relatief lage concentratie aan archeologische sporen opgeleverd. Geen van de sporen is voor de 17^e eeuw gedateerd en geen enkele structuur is herkend. Hierdoor wordt de archeologische waarde van het terrein als laag ingeschat. Door de lage archeologische waarde van het terrein betekent de impact van de werken geen groot kennisverlies.

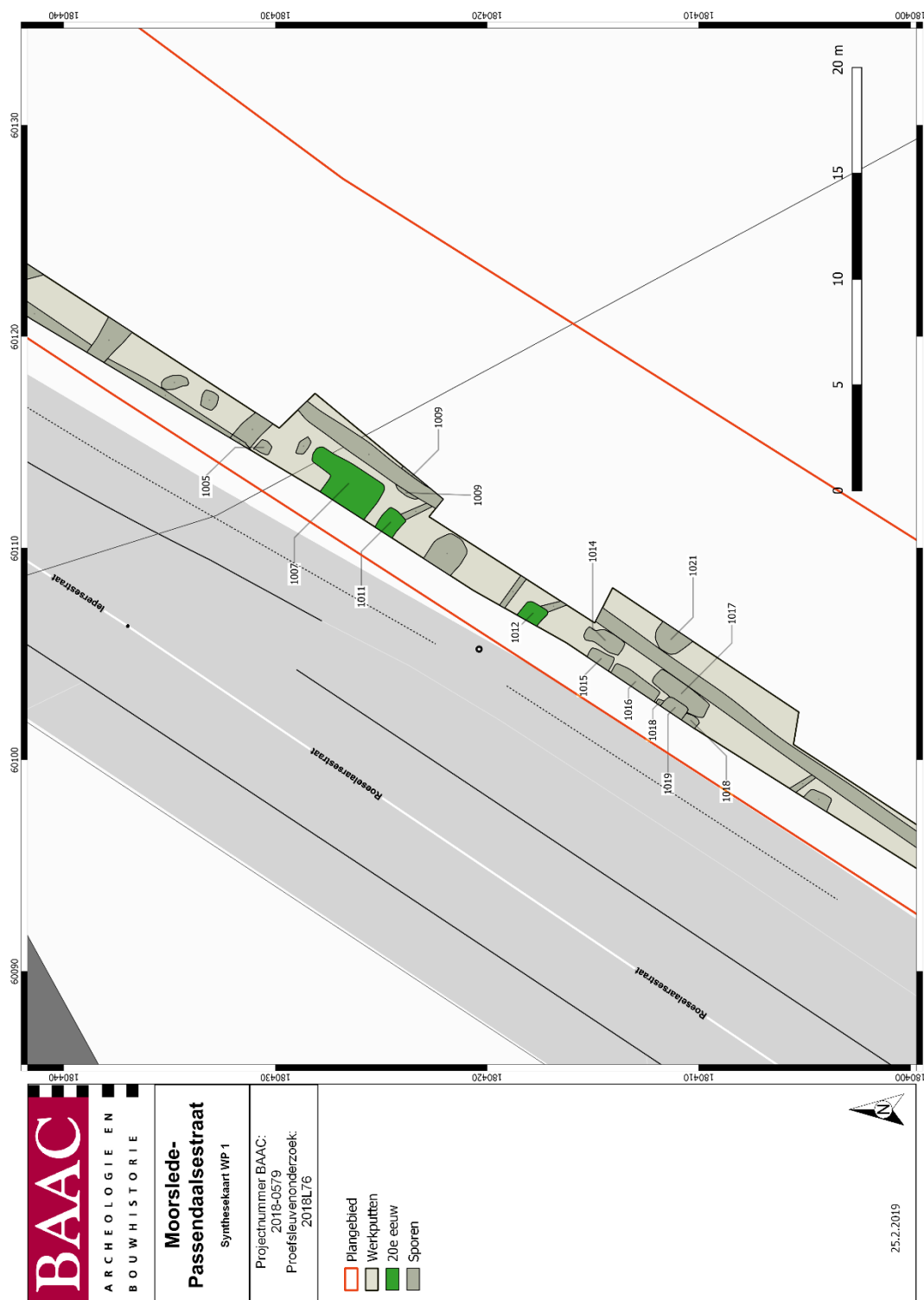
2.3.9.5 Synthese

Om het archeologisch potentieel van het terrein goed in te kunnen schatten werd in een eerste fase een bureaustudie uitgevoerd onder de vorm van een archeologienota (ID 5087).³⁷ Dit bleek echter onvoldoende om de aan- of afwezigheid van archeologische sites weer te geven. Er werd met deze reden archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Aan de hand van het proefsleuvenonderzoek kon de aanwezigheid van archeologische sporen aangetoond worden. Er werden kuilen, paalkuilen en greppels aangetroffen, waarvan twee vanaf de 17^e eeuw gedateerd kunnen worden. Enkele afvalkuilen en een beerput zijn begin 19^e-eeuws. Geen van de sporen is echter gerelateerd aan WO1.

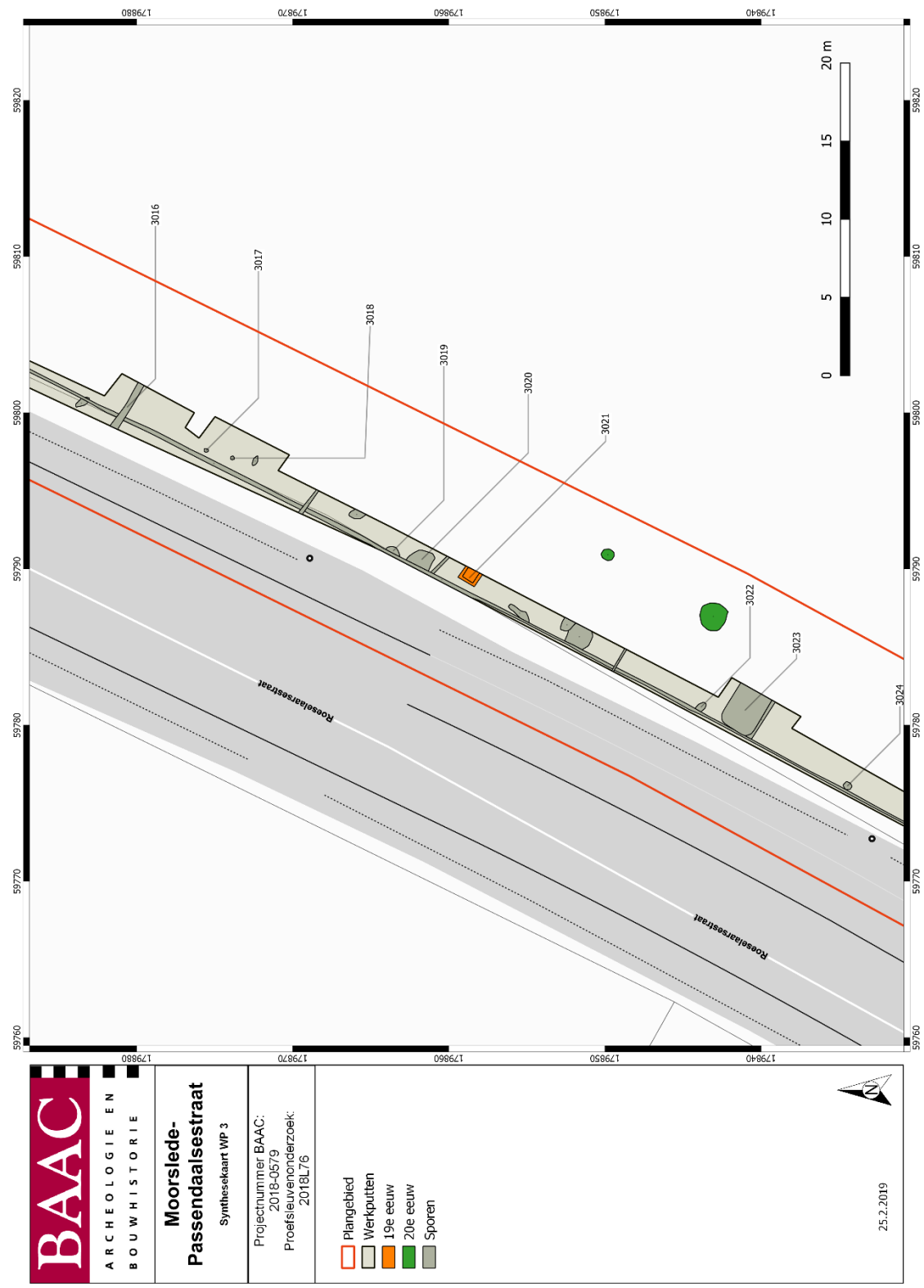
³⁷ VERMEERSCH J., 2018.

De sporen zijn algemeen verspreid over het gehele plangebied. Er is geen relatie bepaald tussen de sporen onderling en er zijn geen structuren of (functionele) sites afgebakend op basis van de resultaten. Het potentieel op kenniswinst bij verder onderzoek wordt dus laag ingeschat.



Figuur 104: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen.³⁸

³⁸ AGIV 2018d



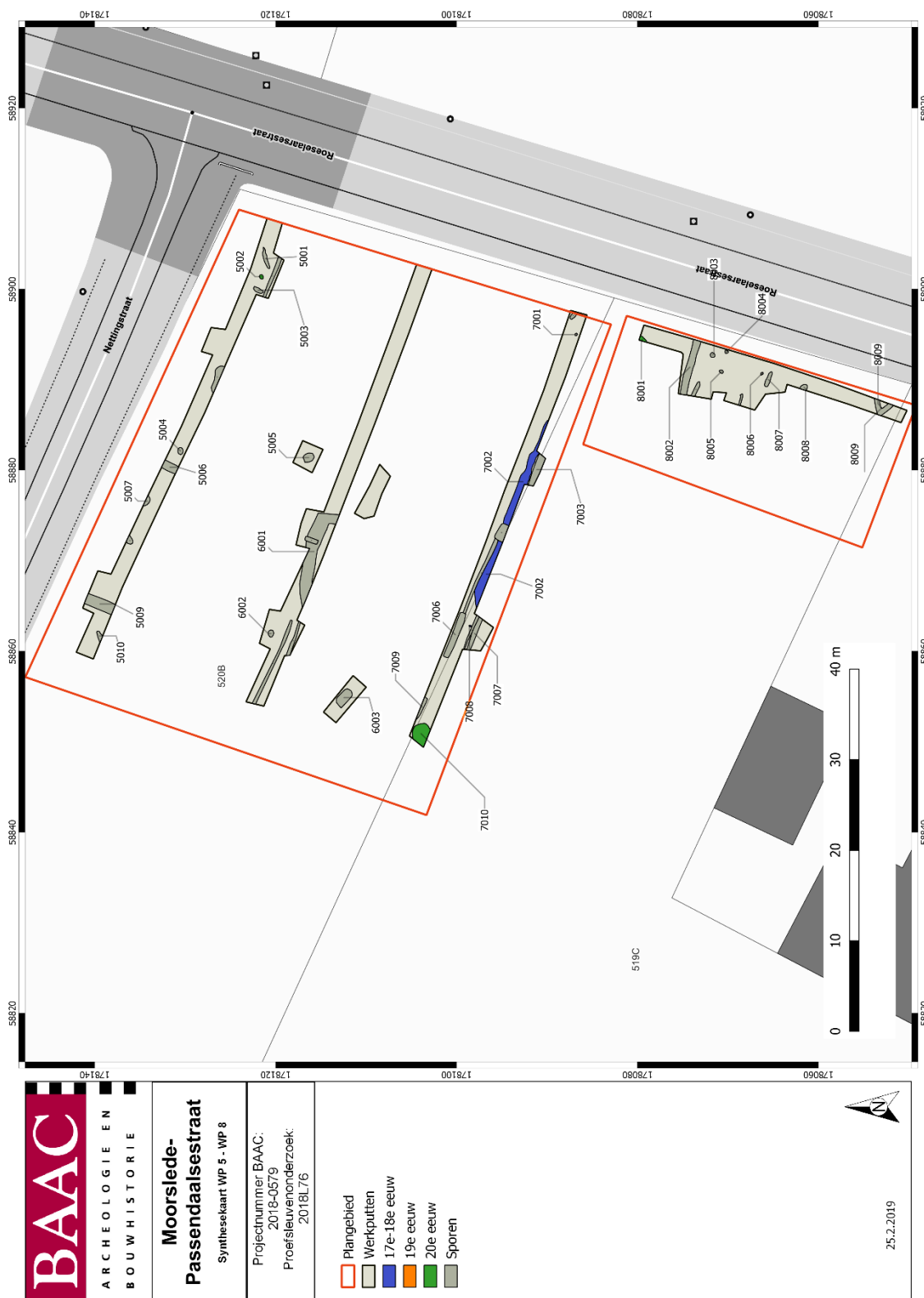
Figuur 105: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 1).³⁹

³⁹ AGIV 2018d



Figuur 106: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 4).⁴⁰

⁴⁰ AGIV 2018d



Figuur 107: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 5-8).⁴¹

⁴¹ AGIV 2018d

3 Samenvatting

In het kader van een stedenbouwkundige aanvraag heeft BAAC Vlaanderen bvba een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de Passendaalsestraat te Moorslede. Dit onderzoek kwam voort uit de bekrachtigde archeologienota, bestaande uit een bureauonderzoek en een advies voor verder vooronderzoek (ID 5087)⁴².

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn acht sleuven aangelegd, waarvan vijf in een lineair tracé, en drie sleuven parallel aan elkaar in de meest zuidelijke zone van het plangebied. De proefsleuven zijn tot op het eerste, en enige, archeologische niveau aangelegd. Enkel in WP 1 is in een kleine zone, ter hoogte van één spoor een tweede vlak aangelegd, om een nauwkeurigere blik op een aangetroffen spoor mogelijk te maken. Dit De sporen aanwezig in deze sleuven werden volledig geregistreerd aan de hand van beschrijvingen en foto's en ze werden volledig digitaal ingemeten met behulp van een GPS. Ook werden op regelmatige basis profielputten aangelegd om de bodemopbouw te kunnen registreren. Uiteindelijk werd zo 12.3 % van het te verstoren terrein onderzocht.

Tijdens het onderzoek zijn 120 sporen aangetroffen, verspreid over het gehele terrein. Weinig waren dateerbaar door de afwezigheid van vondsten. De weinige aangetroffen vondsten hebben enkele sporen gedateerd vanaf de 17^e eeuw. Geen van de sporen is te linken aan een structuur en een onderlinge samenhang tussen de sporen kon niet vastgelegd worden.

Het terrein wordt gewaardeerd met een matige tot lage verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed. Tijdens het onderzoek zijn in beperkte mate sporen aangetroffen, waarbij geen van de sporen ouder dan de 17^e eeuw wordt ingeschat. De kost van een vlakdekkende opgraving is dan ook niet te verantwoorden ten opzichte van de potentieel te behalen kenniswinst en wordt om deze reden dan ook niet geadviseerd. Het terrein kan dus vrijgegeven worden voor verdere ontwikkeling.

⁴² CRYNS J., LALOO P., STICHELBAUT B. 2017

4 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	1
Figuur 2: WP 1 op GRB	2
Figuur 3: WP 2 (GRB).....	3
Figuur 4: WP 3 op GRB	4
Figuur 5: WP 4 op GRB	5
Figuur 6: WP 5 t to WP 8 (zone 5 en 6) op GRB	6
Figuur 7: Foto's van het terrein tijdens het onderzoek.....	10
Figuur 8: Inplanting proefsleuven op orthofoto	11
Figuur 9: Foto's methodiek	12
Figuur 10: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters op orthofoto.....	14
Figuur 11: Ligging riool op oude en nieuwe bouwplannen.....	15
Figuur 12: Detail VNR 6	17
Figuur 13: Detail VNR 9	17
Figuur 14: Vondsten uit S7.002.....	17
Figuur 15: Vuursteen uit S3.023.....	18
Figuur 16: Emailen koffiekannen uit S4.002.....	18
Figuur 17: Vlakhoogtes WP 1 en WP 2.....	20
Figuur 18: Vlakhoogtes WP 3 en WP 4.....	21
Figuur 19: Vlakhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8	22
Figuur 20: Maaiveldhoogtes WP 3 en WP 4.....	23
Figuur 21: Maaiveldhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8	24
Figuur 22: Allesporenkaart WP 1	25
Figuur 23: Allesporenkaart WP 2	26
Figuur 24: Allesporenkaart WP 4	27
Figuur 25: Allesporenkaart WP 5 t.e.m. WP 8.....	28
Figuur 26: Vlakfoto van S2.008, S2.009 en S2.011 – WP 2.....	30
Figuur 27: Coupefoto van S2.008, S2.009 en S2.011 – WP 2	30
Figuur 28: Coupe S2.008, S2.009 en S2.011.....	30
Figuur 29: Detailkaart S2.008 - S2.012	31
Figuur 30: Vlakfoto van S7.002 – WP 7	32
Figuur 31: Vlakfoto van S6.001 – WP 6	32
Figuur 32: Coupe S6.001	32
Figuur 33: Vlakfoto van S3.005 – WP 3	33
Figuur 34: Vlakfoto van S3.010 – WP 3	33
Figuur 35: Vlakfoto S5.006 – WP 5.....	33
Figuur 36: Vlakfoto S5.009 – WP 5.....	33
Figuur 37: Detailkaart van S3.010 tot S3.015.....	34
Figuur 38: Vlakfoto S3.012 – WP 3.....	35
Figuur 39: Vlakfoto S7.007 – WP 7.....	35
Figuur 40: Vlakfoto S8.002 – WP 8.....	35
Figuur 41: Coupe S3.012 – WP 3	35
Figuur 42: Vlakfoto S7.006 – WP 7.....	36
Figuur 43: Vlakfoto S7.009 – WP 7.....	36
Figuur 44: Vlakfoto van S2.015 – WP 2	36
Figuur 45: Vlakfoto van S1.001 – WP 1	37
Figuur 46: Vlakfoto van S3.027 – WP 3	37
Figuur 47: Detailkaart S3.001 - S3.009.....	38
Figuur 48: Detailkaart van S3.016 tot 3.024.....	40
Figuur 49: Vlakfoto van S5.005 – WP 5	41
Figuur 50: Vlakfoto van S4.002 – WP 4	41
Figuur 51: Vlakfoto van S6.002 – WP 6	41
Figuur 52: Vlakfoto van S3.024 – WP 3	41
Figuur 53: Vlakfoto van S3.033 – WP 3	42
Figuur 54: Vlakfoto van S5.004 – WP 5	42
Figuur 55: Coupefoto van S3.032 – WP 3.....	42

Figuur 56: Vlakfoto van S1.026 – WP 1	43
Figuur 57: Vlakfoto van S8.008 – WP 8	43
Figuur 58: Coupe van S1.005 – WP 1	43
Figuur 59: Vlakfoto van S3.029 – WP 3	44
Figuur 60: Coupefoto van S3.008 – WP 3.....	44
Figuur 61: Vlakfoto van S3.006 – WP 3	44
Figuur 62: Vlakfoto S2.002 – WP 2.....	44
Figuur 63: Vlakfoto S2.004 – WP 2.....	44
Figuur 64: Coupefoto S2.017 – WP 2	44
Figuur 65: Detailkaart S2.002 tot S2.006	45
Figuur 66: Vlakfoto van S2.005 – WP 2	46
Figuur 67: Vlakfoto van S2.011 – WP 2	46
Figuur 68: Vlakfoto van S3.001 – WP 3	46
Figuur 69: Coupefoto van S7.001 – WP 7.....	46
Figuur 70: Coupefoto S2.003 – WP 2	47
Figuur 71: Coupefoto S7.008 – WP 7	47
Figuur 72: Vlakfoto van S8.003 – WP 8	48
Figuur 73: Vlakfoto van S8.004 – WP 8	48
Figuur 74: Vlakfoto van S8.004 – WP 8	48
Figuur 75: Coupefoto van S8.003	48
Figuur 76: Coupefoto van S8.004	48
Figuur 77: Coupefoto van S8.005	48
Figuur 78: Vlakfoto van S3.018 – WP 3	48
Figuur 79: Metaalvondsten uit de coupe van S1.007 – WP 1	49
Figuur 80: Coupe van S1.007.....	49
Figuur 81: Vlak 2 in WP 1 met afvalkuil.....	50
Figuur 82: Vlakfoto van S5.002 – WP 5	51
Figuur 83: Vlakfoto van S2.012 – WP 2	51
Figuur 84: Vlakfoto van S3.028 – WP 3	51
Figuur 85: Locatie munitie in WP 1 en WP 2.....	52
Figuur 86: Locatie munitie in WP 3 en WP 4.....	53
Figuur 87: Locatie munitie in WP 5 t.e.m. WP 8	54
Figuur 88: Vlakfoto van S3.021	55
Figuur 89: S3.021 op de Poppkaart	56
Figuur 90: Vlakfoto van S3.031 – WP 3	57
Figuur 91: Vlakfoto van S5.008 – WP 5	57
Figuur 92: Coupefoto van S3.031	57
Figuur 93: Coupefoto S5.008	57
Figuur 94: Vlakfoto van S4.001	58
Figuur 95: Vlakfoto van S8.009	58
Figuur 96: Locatie profielen in WP 1 en WP 2.....	59
Figuur 97: Locatie profielen in WP 3 en WP 4.....	60
Figuur 98: Locatie profielen in WP 5 t.e.m. WP 8	61
Figuur 99: Referentieprofiel 1.3 (links); met aanduiding horizonten (rechts).	62
Figuur 100: Referentieprofiel 3.1 (links); met aanduiding horizonten (rechts).	63
Figuur 101: Referentieprofiel 3.3 (links); met aanduiding horizonten (rechts).	64
Figuur 102: Referentieprofiel 4.2 (links); met aanduiding horizonten (rechts).	65
Figuur 103: Referentieprofiel 5.1 (links); met aanduiding horizonten (rechts).	66
Figuur 104: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen.	71
Figuur 105: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 1).....	72
Figuur 106: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 4).....	73
Figuur 107: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van datering van de sporen (WP 5-8).	74

5 Lijst met tabellen

Tabel 1: Aantal sporen per categorie	29
Tabel 2: WP 1 Profiel 3	62
Tabel 3: WP 3 Profiel 1	62
Tabel 4: WP 3 Profiel 3	63
Tabel 5: WP 4 Profiel 2	64
Tabel 6: WP 5 Profiel 1	65
Tabel 7: Legende	67

6 Plannenlijst

Plannenlijst Moorslede, Passendaalsestraat	Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2018L76
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart.
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 3
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Plangebied op het GRB (kadasterkaart)
Aanmaakschaal	1:250
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 8
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Inplanting proefsleuven
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging + plot door BAAC)
Plannummer	Figuur 10
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Aangelegde proefsleuven en kijkvensters
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 11
Type plan	Bouwplannen
Onderwerp plan	Oud en nieuw riool zone 4
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 17
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Vlakhoogtes WP 1 en WP 2
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 18
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Vlakhoogtes WP 3 en WP 4
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 19
Type plan	Digitaal Hoogtemodel

Onderwerp plan	Vlakhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 20
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Maaiveldhoogtes WP 4 en WP 5
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 21
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Maaiveldhoogtes WP 5 t.e.m. WP 8
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 22
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Allesporenkaart WP 1
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 23
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Allesporenkaart WP 2
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 24
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Allesporenkaart WP 4
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 25
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Allesporenkaart WP 5 t.e.m. WP 8
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 29
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Detailkaart S2.008 – S2.012
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 37
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Detailkaart S3.010 tot S3.015
Aanmaakschaal	1:20.000

Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 47
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Detailkaart S2.008 – S2.012
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 48
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Detailkaart S3.016 – S3.024
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 65
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Detailkaart S2.002 – S2.006
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 85
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie munitie WP 1 en WP 2
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 86
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie munitie WP 3 en WP 4
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 87
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie munitie WP 5 t.e.m. WP 8
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 96
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie profielen WP 1 en WP 2
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 97
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie munitie WP 3 en WP 4
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)

Plannummer	Figuur 98
Type plan	GRB
Onderwerp plan	Locatie munitie WP 5 t.e.m. WP 8
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 107
Type plan	DHM en Popp-kaart
Onderwerp plan	Synthesekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	21/02/2019 (raadpleging)

7 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2018. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 3.0)*, Brussel.

AGIV, 2018a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).

AGIV, 2018b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2018c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2018d. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.

CRYN, J., LALOO, P., STICHELBAUT, B., 2017, *Archeologienota. Aansluiting Moorslede Noord*, Bredene.

GEOPUNT, 2017. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.

8 Bijlagen

8.1 Dagrapport(en)

8.2 Sporenlijsten

8.3 Vondstenlijsten

8.4 Fotolijsten